

Piąte Księgi Mojżeszowe. DEUTERONOMIUM.

pracę około was, i brzemie wasze, i swary wasze?

ROZDZIAŁ I.

I. Przypomina Mojżesz, co się działo od wyjścia z Horebu aż do Kades Barne...

13. Obierzcie z siebie męża madrego i umiętną do świadczonych pokoleniach waszych...

14. Tedyście mi odpowiedzieli, i rzekliście: Dobra rzecz, którą rozkazał nam wami.

15. I obrałem przedniejsze z pokoleń waszych, męża madrego, i doświadczonego, i postanowiłem je przekazywać nam nad wami...

16. I rozkazałem sędziom waszym na on czas, mówiąc: Wysłuchujciecie spraw między bracia waszą...

17. Nie miejcie względu na osoby przy sądzie; tak małego jako wielkiego, wysłuchujciecie; nie bójcie się nikogo...

18. I przykazałem wam na on czas wszystko, coście czynić mieli.

19. Potem ruszywszy się z Horeb przeszliśmy wszystkie one pustynie wielką i szklaną, którąście widzieli, idąc drogą ku górze Amorejskiej...

20. I rzekłem do was: Przyszliście aż do Kades Barne.

21. Oto, podawa Pan, Bóg twój, tobie te ziemie; idźże, a posiądź ją...

22. I przyszliście do mnie wszyscy, a mówiliście: Poslijmy męża przed sobą...

23. Co gdy mi się podobało, obrałem

abyś podzielił ziemie w dziedzictwo Iosef synom Izraelskim; nadto panu inemu rozkazano od Pana, abyś dał dziedzictwo Salfaada, brata naszego, córkom jego.

3. Które jeźliby kto z innego pokolenia synów Izraelskich wziął za żonę, odjęte będzie ich dziedzictwo od dziedzictwa ojców naszych, a przyłączy się do dziedzictwa ojców pokolenia, do którego by je wzięto za żonę...

4. A gdy przyjdzie miłościwie lato synom Izraelskim, tedy przyłączone będzie dziedzictwo ich do dziedzictwa onego pokolenia, do którego by poszły za mąż; a tak od dziedzictwa pokolenia ojców naszych odjęte będzie dziedzictwo ich.

5. Tedy powiedział Mojżesz synom Izraelskim według słowa Pańskiego, mówiąc: Dobrze mówi pokolenie synów Józefowych.

6. Toć to jest, co rozkazał Pan o córках Salfaadowych, mówiąc: Jako się im upodoba, niech idą za mąż; tylko, ko pokoleniu ojców swoich, idą za mąż.

7. Aby nie było przenoszone dziedzictwo synów Izraelskich z pokolenia na pokolenie; bo każdy z synów Izraelskich zostawać ma na przy dziedzictwie pokolenia ojców swych.

8. I każda córka, którąby miała dziedzictwo z pokolenia synów Izraelskich, za kogokolwiek z domu pokolenia ojców swego pójdzie, żeby otrzymali dziedzictwo synowie Izraelscy, każdy dziedzictwo ojców swych.

9. Bo nie ma być przenoszone dziedzictwo, z pokolenia na pokolenie inne; ale każdy przy dziedzictwie swoim zostać ma z pokolenia synów Izraelskich.

10. Jako tedy rozkazał Pan Mojżeszowi, tak uczyniły córki Salfaadowe, i Melcha, i Noa, córki Salfaadowe, sżby za mąż, za syny stryjów swoich.

12. W domy synów Manassa, syna Józefowego poszły za mąż; i tak zostało dziedzictwo ich przy pokoleniu domu ojca ich.

13. Teć są przykazania i prawa, które rozkazał Pan przez Mojżesza synom Izraelskim na polach Moabskich, nad Jordanem przeciw Jerychowi.

ce tego z rąk powinnego onego zabitego, i każe mu się wrócić z gromadzeniem do miasta ucieczki jego, gdzie był uciekł; i tamże będzie mieszkał aż do śmierci kapłana najwyższego, który jest pomazany olejkim świętym.

26. A jeźliby wyszedł męzobójca za granice miasta ucieczki swojej, do którego uciekł;

27. I trafiłby go powinnu zabitego za granicą miasta ucieczki jego, chociażby zabili powinnu zabitego męzobójcę onego, nie będzie winien krwi.

28. Albowiem w mieście ucieczki swojej mieszkać ma aż do śmierci kapłana najwyższego, a po śmierci kapłana najwyższego wróci się on męzobójca do ziemi osiadłości swojej.

29. A będziecie to mieli za ustawę prawną w narodziech waszych, we wszystkich mieszkaniach waszych.

30. Ktobykolwiek chciał zabić człowieka, za świadectwem świadków zabije go; ale świadek jeden nie będzie mógł świadczyć na skazanie kogo na śmierć.

31. Nie weźmiecie też okupu za żywot męzobójcy, który zasłużył śmierci; niech śmiercią umrze.

32. Nie weźmiecie też zapłaty od onego, który uciekł do miasta ucieczki swojej, aby się nawrócił na mieszkanie do ziemi swojej, pierwój niżby kapłan umarł.

33. Byćcie nie splugawili ziemi, w której będziecie; bo krew takowa splugawia ziemię; a ziemia nie może być oczyszczona od krwi, która jest wylana na niej, jedno krwią tego, który ją przelał.

34. Przetoż nie plugawcie ziemi, w której mieszkaćie, w której też ja mieszkam; bom ja Pan, który mieszkam między synami Izraelskimi.

ROZDZIAŁ XXXVI.

1. Skarga Manassów o dziedzictwo ojców Salfaadowych. 2. Za kćca Mojżesz przykazał, aby dziedzictwo nie przeszedł, ani majątności przesyłi 7-12. III. Zamknięcie tych ksiąg 13.

Tedy przystąpili mężowie przedniejsi z ojców pokolenia synów Galáada, syna Machyrowego, syna Manasowego, z domów synów Józefowych, i mówili przed Mojżeszem, i przed książkazy przedniejszymi ojców synów Izraelskich, i rzekli:

2. Tobie, panu memi, rozkazał Pan,

z was dwanaście mężów, po jednym mężu z każdego pokolenia.

24. Którzy odszedłszy weszli * na górę, a przyszliz-az do doliny Eschol, i przespiegowali ziemię.
* 4 Moj. 13.24.

25. Nabrali też z sobą owoców onej ziemi, i przynieśli do nas, i dali nam o tém sprawę, a powiedzieli: Dobra jest ziemia, która nam dawa Pan, Bóg nasz.

V. 26. Aleście * nie chcieli iść: lece-
* 4 Moj. 14.1.2.
waszego.

27. I szemraliście w namiectach waszych, mówiąc: Iż nas Pan miał w niewoli, wywiódł nas z ziemi Egipskiej, aby nas podał w ręce Amorejczyka, i wygubił nas.

28. Dokądże iść mamy? Bracia nasi zepowoli nam serce, mówiąc: Lud ten większy i roślejszy jest, niżli my, miasta wielkie, i wymurowane aż ku niebu, a nad to, syny olbrzymów widzieliśmy tam.

29. Alen ja mówić do was: Nie lękajcie się, ani się ich bójcie.

30. Pan, Bóg wasz, który idzie przed wami, walczyć będzie za was, tak jako wam uczynił w Egipcie przed oczyma waszemi.

31. Także i * na puszczy, gdzieś wi-
dział, jako cię nosił Pan, Bóg twój, jak nosi ojciec syna swego, w onej wszystkiej drodze, którąście szli, ażeście przyszliz na to miejsce.
* 3 Moj. 3.5.

32. Lecz ani tak uwierzyliście Panu, Bogu waszemu.

33. Który chodził * przed wami w drodze, przepatrując wam miejsce do stanowienia obozu, w nocy w ogniu, aby wam ukazał drogę którąbyście iść mieli, we dnie zaś w obłoku.
* 2 Moj. 13.21.

34. I usłyszał Pan głos słów waszych, a rozgniewał się bardzo, i przysiągł, mówiąc:

VI. 35. Zaiste żaden z ludu tego narodu złego, nie ogląda onej ziemi do-brzej. * którym przysiągł dać ojcom waszym;
* 4 Moj. 14.23.30.35.36.11.

36. Oprócz Kaleba, syna Jefunowego, ten ją ogląda, i temu dam ziemię, którą deptał, i synom jego, przeto że całe szedł za Panem.

37. Także i na mię rozgniewał się Pan dla was, mówiąc: * I ty tam nie wchodziesz.
* 4 Moj. 30.12.1.37.14.5 Moj. 4.21.34.

38. Jozue, syn Nunów, któryś stał przy-

ten tam wniździe, tegoż otwierdzaj; bo ją on w dziedactwo poda Izraelowi

39. Dniałki też wasze, o którychścieś mówili, że będą podane na łup, także synowie wasi, którzy dziś nie wiedzą do-brego ani złego, ci tam wnijdą i onym ją dam, a oni ją dziedactwie posiadą;

40. Ale wy obróćcież się, idźcie na puszcza, drogą ku morzu czerwonemu

41. A odpowiadając mówiliście do mnie: * Zgrzeszyliśmy Panu; pójdź-
* 4 Moj. 14.1.2.
my, i walczyć będziemy według tego wszystkiego, jako nam rozkazał Pan, Bóg nasz; i ubrał się każdy z was we zbroje swoje, a chcieliście wniść na górę.
* 4 Moj. 24.40.

42. Lecz Pan rzekł do mnie: Powiedz im: Nie wstępujcie, ani walczcie; hom nie jest w pośrodku was, abyście nie byli porażeni od nieprzyjaciół waszych.

43. Co gdym wam opowiedział, nie słuchaliście, aleście odporni byli słowu Pańskiemu, i hardościę postąpili sobie, a weszliście na górę.

44. Tedy wyciągnął Amorejczyk, który mieszkał na onej górze, przeciwko wam, i gonili was, jako zwykły pszczoły, i porażili was w Seir aż do Horra.

45. I wróćcież się, płakaliście przed Panem; lecz nie wysłuchał Pan głosu waszego, a nie nakłonił uszu swoich do was.

46. Mieszkalicie tedy w Kades przez wiele dni według liczby dni, którychcieście tam mieszkali.

ROZDZIAŁ II.

I. Powrócenie dziejów Izraelitów w ziemi Edomskiej 1-7. II. Wzrost wojny z Amorejczykami 8-20. III. Amorejskiej, także i wojny przeciw Seironowi 30-37.

Potem obróćcież się, posłizmy na puszcza, drogą ku morzu czerwonemu, jako mówił Pan do mnie, i krążyliśmy około góry Seir przez wiele dni.

2. Tedy rzekł Pan do mnie, mówiąc: 3. Dosyćcieście już krążyli około tej góry, obróćcież się ku północy.

4. A ludowi rozkaż mówiąc: Wy wnet pójdźciecie przez granicę braci waszej, synów Ezawowych, którzy mieszkają w Seir, i będą się was bali; ale się i wy pilnie strzeżcie.

5. Nie drażnijcież ich; albowiem nie dam wam ziemi ich, ani na stopę nogi, gdyżem w osiadłość dał Ezawowi górę Seir.

6. Żywność będziecie kupowali u nich

za pieniądze, i jeść będziecie; także i wodę od nich kupować będziecie za pieniądze, i pić będziecie.

7. Albowiem ci Pan, Bóg twój, błogosławił we wszelkiej sprawie rąk twoich, i wiedział drogę twoją na tę puszczy wielkiej, już przez czterdzieści lat Pan, Bóg twój, był z toba, nie schodził ci na niczém.

II. 8. Posłizmy tedy od braci naszych, synów Ezawowych, mieszkających w Seir, drogą równą od Eliat, i od Asyjon-gaber, a nawróćcież się udaliśmy się drogą ku puszczy Moabskiej.

9. I rzekł Pan do mnie: Nie nacieraj na Moabczyki, ani podnoś wojny przeciwko nim; boć nie dam ziemi ich w osiadłość, gdyżem synom Lotowym dał Ar * w dziedactwo.
* 4 Moj. 21.28.

10. (Emitowię pierwój mieszkał w niej, lud potężny i wielki, i wysokiego wzrostu, jako Enakimowie;

11. Które też za olbrzymi miano, jako Enakiny. a Moabczykowie zwali je Emim.)

12. Także w Seir mieszkali Horejczycy przedtem, które synowie Ezawowi wygnali, i wygadzili je przed sobą, a mieszkali na miejscu ich, jako uczynił Izrael w ziemi osiadłości swojej, którą im dał Pan.)

13. Wstanież tedy, a przepawcie się przez potok Zared; i przepawliłmy się przez potok Zared.

14. A czasu, któregośmy chodzili od Kades Barne, ażeśmy się przepawili przez potok Zared, było trzydzieści i ośm lat, aż wyginał wszystek on naród mężów walecznych z obozu, jako im był przysiągł Pan.

15. Albowiem ręka Pańska była przeciwko nim na wytracenie ich z obozu, aż ich wygubiła.

16. I stało się, gdy wygineli wszyscy mężowie waleczni, i pomarli z powodu wojny, że rzekł Pan do mnie, mówiąc: 17. Ty dziś przejdźteż granicę Moabską Ar,

18. I przyjdźteż blisko ku synom Ammonowym; nie * nacierajże na nie, ani podnoś wojny przeciwko nim; boć nie dam ziemi synów Ammonowych w osiadłość, ponieważ synom Lotowym dałem ją w dziedactwo.
* w.s.

19. I przyjdźteż blisko ku synom Ammonowym; nie * nacierajże na nie, ani podnoś wojny przeciwko nim; boć nie dam ziemi synów Ammonowych w osiadłość, ponieważ synom Lotowym dałem ją w dziedactwo.
* w.s.

20. (Tę też ziemię za ziemię olbrzy-

mów miano; albowiem olbrzymowie mieszkali w niej przedtem, które Ammonitowie nazywali Zomzomim;

21. Lud potężny, i wielki, i wysokiego wzrostu, jako Enakimowie; ale wygubił je Pan przed nimi, a Ammonitowie opowiali je, i mieszkali na miejscu ich;

22. Jako uczynił synom Ezawowym mieszkającym w Seir, dla których wytracił Horejczyki przed obliczem ich; i wygnali je, i mieszkali na miejscach ich aż po dziś dzień.

23. Horejczyki także, którzy mieszkali w Aserym aż do Gazy, Kaforytowie, którzy wyszli z Kafter, wytračili je, i mieszkali na miejscu ich.)

24. Wstawszy tedy idźcie, a przepawcie się przez potok Arnon; * oto, ja dawam w ręce twoje Sehona, króla Hesebon Amorejczyka, i ziemię jego, poczyniż ją posiadać, a podnieś przeciwko niemu wojnę.
* 4 Moj. 21.21. Amos 2.9.

25. Dzisiaj pocznę puszczać strach i bojaźń twoją na ludzi, którzy są pod wszystkiém niebem, że gdy usłyszają wieść o tobie, drzeć i lekać się będą przed toba.

26. Tedy * posłał posły z puszczy Kademot do Sehona, króla Hesebońskie-go, z poselstwem spokojniém, mówiąc: 27. Niech przejdę, przez ziemię twoją; drogą popolitą pójdę; nie uchylę się, ani na prawo ani na lewo.

28. Żywności za pieniądze sprzedasz mi, abym jadł; wody także za pieniądze dasz mi, abym pił; tylko przójde noga-mi memi;

29. Jako mi uczynili synowie Ezawowi, którzy mieszkają w Seir, i Moabczycy, którzy mieszkają w Ar, ażebyśmy się przepawili za Jordan, do ziemi, którą Pan, Bóg nasz, dawa nam.

III. 30. Ale niechciał Sehona, król Heseboński, pozwolić nam przejść przez ziemię swoją; bo był zatwardział Pan, Bóg twój, ducha jego, i stwierdził serce jego, aby go podał w ręce twoje, jako to dziś widzisz.

31. Tedy rzekł Pan do mnie: * Oton ci już pozwał podawać w moc Sehona, i ziemię jego; poczyniż ją posiadać, abyś odziedziczył ziemię jego.
* Amos 2.9.

32. Ruszył się tedy Sehona przeciwko nam, sam i wszystkie lud jego, chcąc z nami zwieść bitwę w Jaza;

33. Ale go nam * podał Pan. Bóg

nasz, w moc, i poraziliśmy go, i syny jego i wszystkie lud jego. ^{*4.Moj.21.24.5.Moj.29.7.}

34. I wzięliśmy wszystkie miasta jego na on czas, i wniweczemy obrócili wszystkie miasta, mężczyzn i niewiasty, i dzieci, nie zostawimy z nich nikogo.

35. Tylkośmy było pobrali sobie, i korzyści z miast, którychśmy dobyli.

36. Od Aroer, które leży nad brzegiem potoku Arnon, i od miasta, które jest w dolinie aż do Galaad, nie było miasta, któreby się nam nie podało; wszystkie podała nam Pan, Bóg nasz.

37. Tylkoś do ziemi synów Ammonowycy nie dochodził ani do żadnego mięjsca przyległego potokowi Jabok, ani do miast na górach, ani do żadnych mięjsce, których zakazał Pan, Bóg nasz.

ROZDZIAŁ III.

I. Majęsz przygotować przeciw Ozeri i—II. Podążę do Edreju. ^{*4.Moj.21.20. III. Postanowienie Jozuego na mięjsce jego 21. 22. IV. I jako modliwa jego 23—25. V. dla ludu nie jest wyśluchana 26—29.}

Potem obróciwszy * się szliśmy drogą ku Basan; i wyciągnął przeciwko nam Og, król Basański, sam, i wszystkie lud jego, ku bitwie w Edreju. ^{*1.Moj.21.35. 5.Moj.29.7.}

2. Tedy rzekł Pan do mnie: Nie bój się go; bom go dał w ręce twoje, i zwyciężysz go, i ziemię jego, i uczynisz Amorjskiemu, który mieszkał w Hezeboim. ^{*4.Moj.21.34.}

3. Dał tedy Pan, Bóg nasz, w ręce nasze i Oga, króla Basańskiego, i wszystkie lud jego, i poraziliśmy go, tak że nie zostało po nim nikogo. ^{*4.Moj.21.35.}

4. Wzięliśmy też wszystkie miasta jego na on czas; nie było miasta, które-golysmy im nie wzięli, sześćdziesiąt miast, wszystkie krainie Argob królestwa Ogowego w Basan.

5. Te wszystkie miasta opatrzone były murami wysokimi, branami, i zaworami, oprócz miasteczek murem nie obto-czonych bardzo wiele.

6. I spuściliśmy je, jakośmy uczynili Sehonowi, królowi: Hezebojskiemu, wytrąciwszy wszystkie miasta, meze, niewiasty i dzieci.

7. Tylko wszystkie bydła i łupy z miast rozebraliśmy między się.

8. Wzięliśmy też na on czas ziemię z ręki dwóch królów Amorejskich, która leży z tej strony Jordanu, od rzeki Arnon aż do góry Hermon.

9. (Sydonczycy zowią Hermon Szyryjon, a Amorejczycy zowią go Sanir.)

10. Wszystkie miasta w równinie, i wszystkie Galaad, i wszystkie Basan aż do Selcha, i Edreju, miasta królestwa Ogowego w Basan.

11. Bo tylko sam Og, król Basański pozostał być z olbrzymów; oto, że jego żoła żelazne, ażaj jeszcze nie jest w Rabbat, * synów Ammonowycy? dziewięć żółci długości jego, a cztery żółcie szerokości jego na łokieć męski. ^{*3.Sam.12.36.}

II. 12. Gdyśmy tedy ziemię * tę posiadli na on czas, od Aroer, które jest nad potokiem Arnon, i połowę góry Galaad, i miasta jej dałem Rubenitom, i Gadytom. ^{*4.Moj.32.33.}

13. A ostatek Galaadu, i wszystkie Basan, królestwa Ogowego, dałem pokoleniu Manasesowemu, wszystkie krainie Argob, i wszystkie Basan, które zowią ziemią olbrzymów.

14. Jair, syn Manasesów, posiadał wszystkie krainie Argob aż do granicy Jessury i Machaty; przetoż nazwał ją od imienia swego Basan Hawot Jair, aż do dzisiejszego dnia.

15. Machirowi zaś dałem Galaad.

16. A Rubenitom i Gadytom dałem krainę od Galaadu aż do potoku Arnon, pół potoku z pogranicem, aż do potoku Jabok, granicy synów Ammonowycy;

17. Przytém równinę i Jordan z pogranicem od Cynreth aż do morza pułstego, które jest morze słońce, pod górą Pazga na wschód słońca.

18. I rozkazałem wam na on czas, mówiąc: Pan, Bóg wasz, dał wam tę ziemię, abyście ją dziedzicznie posiadli, a tak zbrojno * pójdziecie przed bracia waszą, syny Izraelskimi, wszyscy meżowie dżuy. ^{*4.Moj.32.17.20.32.}

19. Tylko żony wasze, i dziaćki wasze, i bydła wasze, (gdyż wiem, że dobytku siła macie,) zostaną w mięsciech waszych, którem wam dał.

20. Aż da odpocznęk Pan braci waszej, jako i wam, że i oni posiadą ziemię onę, którą Pan, Bóg wasz, dawa im za Jordanem: tedy się wróci każdy do osiadłości swojej, którą wam dał.

III. 21. Jozuemu też * przykazałem na on czas, mówiąc: Oczy twoje widziały wszystkie, co uczynił Pan, Bóg wasz, onym dwóm królom; toż uczyni Pan,

wszystkim królestwom, do których ty pójdziesz. ^{*4.Moj.37.18.}

22. Nie bójcieś się ich, ponieważ Pan, Bóg wasz, jest, który walczy za was.

IV. 23. I prositem Pana na on czas, mówiąc:

24. Panie Boże, tyś począł okazywać słudze twemu wielkość twoją, i rękę twoją mozną; bo któż jest Bogiem * na niebie, albo na ziemi, któryby czynił mógł według spraw twoich, i według możności twoich?

25. Niech przejdę prośbę, abym ogładnął tę wyhorną ziemię, która jest za Jordanem, górę onę wyborną, i z Libanem.

V. 26. Ale się rozgniewał * Pan na mię dla was, i nie wystuchał mię, i rzekł Pan do mnie: Dostyś masz, nie mówże już więcej do mnie o to. ^{*5.Moj.1.37.1.4.21.31.32.}

27. Wstap na wierzch góry Faza, a podnieś oczy swe ku zachodowi, i ku północy, i ku południowi, i ku wschodowi, a przypatrz się oczyma swemi; bo nie przejdiesz przez ten Jordan;

28. Ale porucz to Jozuemu, i umocnij go, a potwierdź go; albowiem on pójdzie przed tym ludem, a on poda im w dziedzictwo ziemię, którą ogładasz.

29. A tak mieszkałsmy w dolinie przeciw Betfegor.

ROZDZIAŁ IV.

I. Karolina ogólem, aby zakon pilnie zachowali i—II. Nie nie wzdawać, ani umiwać 2—5. III. Gdyż w nim jest żywoć i mądrość 6—8. IV. Zakazanie wszelkich obrazów 9—25. V. Groźba białowocności 26—40. VI. A miasta do ucieczki naznacza 41—49.

Teraz tedy, o Izraelu, słuchaj ustaw, i sądów, * których ja was ucze, abyście je czyniąc żyli, a wszedźszy posiadli ziemię, którą Pan, Bóg ojców waszych, dawa wam.

II. 2. Nie przydadcie * do słowa, które ja wam rozkazuję, ani ujmięcie z niego, abyście strzegli przykazań Pana, Boga waszego, które ja wam rozkazuję. ^{*5.Moj.12.32.33.34.35.36.}

3. Oczy * wasze widziały, co uczynił Pan dla Baal fegora, jako każdego meża, który się udawał za Baal fegorem, wytracił Pan, Bóg twój, z postrzoku was.

4. A wy, którzyście trwali przy Panu, Bogu waszym, żyjecie wszyscy aż do dnia dzisiejszego.

5. Patrząc, że wam nauczał ustaw i sądów, jako mi rozkazał Pan, Bóg mój, abyście tak czynili w ziemi tej, do któ-

rej wchodzicie, abyście ją dziedzicznie posiadli.

III. 6. Przestrzegajcieś ich tedy, a czynicie je; to bowiem jest mądrość wasza; i rozum wasz przed oczyma narodził; którzy uszyszawszy o tych wszystkich ustawach, rzeką: Tylko ten lud mądry, i rozumny, i naród wielki jest.

7. Albowiem który * naród tak wielki jest, coby mu był bogowie tak bliski, jako Pan, Bóg nasz, we wszystkich, ile kroć go wzywamy? ^{*5.Moj.32.19.}

8. Albo który * naród tak wielki, któryby miał ustawy i sądy tak sprawiedliwe, jako wszystkie ten zakon, który ja przedkadam wam dziś?

IV. 9. A wszakże mię się na pieczę, a strzeż duszy twój pilnie, byś snąc nie zapomniał na te rzeczy, które widziały serca twoje i aby snąc nie odstąpiły od twego; * oznajmisz je synom twym, istnom synów twoich. ^{*5.Moj.5.7.1.11a.}

10. Nie zapominaj, żeś onego dnia stał przed oblicznością Pana, Boga twego, na Horeb, gdy mówił Pan do mnie: Zgromadź mi lud, abym im powiedział słowa moje, których się uczyć będą, aby się mnie bali po wszystkie dni, i pokad żyć będą na ziemi, i synów swoich nauczając tego.

11. Tedyście przystąpili, a stanęliście pod górą, a * ona góra paląca ogniem aż do samego nieba, a była na mięj ciemność, obłok i mgła. ^{*2.Moj.19.18.}

12. I mówił Pan do was z postród ognia; głoś słów słyszeliście, aleście podobieństwa żadnego nie widzieli oprócz głosu.

13. I oznajmił wam przymierze swoje, które rozkazał wam, abyście je czynili, to jest dziesięć słów, które napisał na dwóch tablicach kamiennych.

14. Mnie też rozkazał Pan na on czas, abym was nauczał ustaw i sądów, abyście je czynili w ziemi, do której idziecie, abyście ją dziedzicznie posiadli.

15. A tak strzeżcie pilnie dusz waszych, (gdyżście nie widzieli żadnego podobieństwa, dnia, którego mówił Pan do was na Horebie z postrzoku ognia.)

16. Abyście się snąc nie popowalili, i nie czynili sobie rytego podobieństwa, kształtu obrazu wszelkiego podobieństwa, kształtu meżczyzny albo niewiasty;

17. Albo kształtu jakiego zwierzęcia,

które jest na ziemi, kształtu wszelkiego płaka skrzydlastego, który lata po powietrzu:

18. Kształtu wszelkiego tego, co się płaza po ziemi, kształtu wszelkiej ryby, która jest w wodzie pod ziemią.

19. Ani podnos oczu swych ku niebu, żebyś widząc słońce i księżyc, i gwiazdy ze wszystkimi zastępy niebieskimi, nie dał się uwieść, abyś się im kłaniał, i służbyś im, ponieważ je oddał Pan, Bóg twój, na posługę wszystkim ludziom pod wszystkim niebem.

20. Aleć was wziął Pan, i wywiódł was jako z żelaznego pieca, z Egiptu, abyście byli jego ludem dziedzicznym, jako * dziś jesteście.

21. A Pan rozgniewał się * na mię dla was, a przysiągł, że nie przejdę za Jordan, ani wniknę do onej wyborniej ziemi, którą Pan, Bóg twój, dawał tobie w dziedzictwo.

22. Bo ja umrę w tej ziemi, ja nie przejdę za Jordan; ale wy przejdziecie, i dziedziczenie osiadacie tę dobrą ziemię. 23. Strzeżcie się, byście snąc nie zapomnieli przymierza Pana, Boga waszego, które uczynił z wami, a nie czynili sobie rytęgo obrazu na kształt jakiegokolwiek rzeczy, jakoć rozkazał Pan, Bóg twój.

24. Albowiem Pan, Bóg twój, jest ogień * trawiący, Bóg zawisły.

25. Gdy spłodzisz syny i wnuki, a zstąpienie się w ziemi onej, jeżelibyście się poposowali, a czynilibyście sobie rytę bałwany na kształt jakiegokolwiek rzeczy, i uczynilibyście co złego przed oczyma Pana, Boga waszego, drażniąc go:

V. 26. Biorę na świadectwo przeciwko wam dziś niebo i ziemię, iż pewnie w rychle wyginiecie z ziemi, do której pójdziecie przez Jordan, abyście dziedzicznie ją posiadli; nie przedkujcie dni waszych w niej, bo pewnie wytraeni będziecie.

27. I rozproszy was Pan między narody, a zostanie was mało między narody, do których zaprowadzi was Pan.

28. Tamże będziecie służyli bogom, robocie rąk ludzkich, drewnu i kamieniowi, które ani widzą, ani słyszą, ani wachają.

29. A wskazę i tam jeżeli szukać będziecie Pana, Boga twego, tedy znajdziesz, gdzie Pan, Bóg twój, jest.

będziecie go szukać całym sercem twoim, i całą duszą swoją.

30. Gdy ucisk przyjdzie na cie, a nadejdą cię te wszystkie rzeczy w ostatnie dni, tedy, nawróć się do Pana, Boga twego, a posłuszny będziesz głosowi jego, Bóg twój jest) nie opuści cie, ani cie twoich, które im przysiągł.

32. Pytaj się teraz na dni starodawne, które były przed tobą, ode dnia, którego stworzył Bóg człowieka na ziemi; a od jednego końca nieba aż do drugiego końca nieba stał się kiedy rzecz podobna tej tak wielkiej? albo słuchanoli kiedy co takowego?

33. Słyszali kiedy który naród głos Boga mówiącego z pośrodku ognia, jakos ty słyszał, a żyw zostadł?

34. Albo kusili się który bóg przyjęść, a wziąć sobie naród z pośrodku innego narodu przez pokusy, przez znaki, i przez cuda, i przez wojny, i przez mocną rękę, i przez ramię wyciągnięte, i w strachach wielkich, według wszystkiego, jako uczynił dla was Pan, Bóg wasz, w Egiptcie przed oczyma twemi?

35. Tobie to ukazano, abyś wiedział, iż Pan jest Bóg, a niemasz innego * prócz niego.

36. Dał ci * z nieba słyszeć głos swój, abyś się wyćwiczył, a na ziemi ukazał ci ogień swój wielki, a słowa jego słyszałeś z pośrodku ognia.

37. A iż umilkował ojca twoje, obrał nasienie ich po nich, i wywiódł cię przed sobą mocą swoją wielką z Egiptu,

38. Aby wygnał narody wielkie i możniejsze nad cię przed twarzą twoją, i wprowadził cię, a dał ci ziemię ich w dziedzictwo, jako to dziś widzisz.

39. Wiedząc tedy dziś, a wspomnij na to w sercu twojem, iż Pan jest Bogiem na niebie wysoko, i na ziemi nisko niemasz innego.

40. A tak przestrzegaj ustaw jego, i przykazań jego, które ja dziś rozkazuję tobie, abyś się dobrze wodził, i synom twoim po tobie; abyś też przedłużał dni na ziemi, którą Pan, Bóg twój, dał tobie, po wszystkie dni.

VI. 41. Tedy oddziel * Mojżesz trzy miasta z tej strony Jordanu na wschód słońca.

42. Aby tam uciekał mężobójca, któryby zabił bliźniego swego z nieobaczania, nie mając go w nienawiści przedtem, aby uciekałszy do jednego z tych miast, żyw zostadł;

43. Besser * na puszczy, w równinie w ziemi Rubenitów, i Ramot w Galaad między Gadytą, i Golan w Bazar między Manassytami.

44. Teni jest zakon, który przedłożył Mojżesz synom Izraelskim.

45. Te są świadectwa, i ustawy, i sądy, które mówił Mojżesz do synów Izraelskich, gdy wyszli z Egiptu.

46. Z tej strony Jordanu, w dolinie przeciw Betfegor, w ziemi Sehona, króla Amorejskiego, który mieszkał w Hesebon, którego poraził Mojżesz, i synowie Izraelscy, gdy szli z Egiptu;

47. I osiedli ziemię jego, i ziemię Oza, króla Basańskiego, dwóch królów Amorejskich, którzy byli z tej strony Jordanu na wschód słońca;

48. Od Aroer, które jest nad brzegiem jez. Hermon, i aż do góry Syon, która jest Hermon;

49. I wszystkie pola nad Jordanem na wschód słońca, i aż do morza pustego, pod górą * Fazyga.

ROZDZIAŁ V.

I. Przepomina polanie, i powtórzenie zakonu przez Mojżesza 1-4. II. Który był pokradnikiem między Bogiem i ludem 5-31. III. Rozkazuje, aby go wszyscy pamięć śmiechali 32-38.

Tedy zawoławszy Mojżesz wszystkiego Izraela; mówił do nich: Słuchaj Izraelu, ustaw i sądów, które ja dziś mówię w uszy wasze; nauczone się ich, a przestrzegajcie tego, abyście je czynili.

2. Pan, Bóg nasz, uczynił * z nami przymierze na górze Horeb.

3. Nie z ojcy naszymi uczynił Pan to przymierze, ale z nami, którzyśmy tu dziś wszyscy żywi.

4. Twarzą w twarz mówił Pan z wami na górze, z pośrodku ognia,

II. 5. (A jam stał między Panem, i między wami na on czas, abym wam odnosił słowo Pańskie; boście się bali ognia, * a nie wstąpiście na górę) i rzekł:

6. Jam jest Pan, Bóg * twój, którym cię wywiódł z ziemi Egiptkiej, z domu niewoli.

7. Nie będziecie miał bogów innych przedemną.

8. Nie czyni sobie obrazu * rytęgo, ani żadnego podobieństwa tych rzeczy, które są, na niebie wzgórze, i które na ziemi nisko, i które w wodach pod ziemią.

9. Nie będziecie się im kłaniać, ani ich chwalić: bom Ja Pan, Bóg twój, Bóg zawisły * w miłości, nawiedzający nieprawość ojców nad syny do trzeciego i do czwartego pokolenia tych, którzy mię pniawidzą;

10. A czyniący miłosierdzie nad tysiącami tych, którzy mię miłują, i strzegą przykazań moich.

11. Nie bierz imienia * Pana, Boga twego, na daremno: bo się będzie mścić Pan nad tym, który imię jego na daremno bierze.

12. Przestrzegaj * dnia sobotniego, abyś go święcił, jakoć rozkazał Pan, Bóg twój.

13. Przez sześć dni * będziecie robić, i wykonasz wszelką robotę twoją;

14. Ale dnia siódmego * jest odpoczenie Pana, Boga twego; nie czyni żadnej roboty, ty i syn twój, i córka twoja, i sługa twój, i służebnica twoja, i wół twój, i osad twój, i każde bydlę twoje, i gośce twój, który jest w bramach twoich, aby odpocynał sługa twój, i służebnica twoja, jako i ty.

15. A pamiętaj, żeś był niewolnikiem w ziemi Egiptkiej, i wywiódł cię Pan, Bóg twój, stamtąd ręką możną, i ramię niem wyciągnięciem; przetoż cię przykazał Pan, Bóg twój, abyś obchodził dzień sobotni.

16. Czcił ojca twego * i matkę twoją, jakoć przykazał Pan, Bóg twój, aby przedkuzone były dni twoje, i żebyś się dobrze dźiało na ziemi, którą Pan, Bóg twój, dał tobie.

17. Nie * będziecie zabijali.

18. Nie * będziecie cudzołobyli.

19. Nie będziecie krałd.

20. Nie będziecie mówili przeciw bliźniemu twemu świadectwa fałszywego.

21. Nie będziecie pożadał * żony bliźniego twego, ani będziecie pożadał domu bliźniego twego, roli jego, i sługi jego, i służebnicy jego, wołu jego, i osła jego, i wszystkich rzeczy, które są bliźniego twego.

22. Teś słowa mówił Pan do wszystkich

kiego zgromadzenia waszego na górze z pośrodku ognia, obłoku, i mgły, głosem wielkim, a nie więcej nie przydał, i napisał je na dwóch tablicach kamien-nych, które mnie oddał.

23. I stało się, gdyście usłyszeli głos z pośrodku ciemności; gdy góra ogień paląca, żście przystąpili do mnie, wszystkie kście kście pokoleń waszych, i starsi wasi.

24. I mówiliście: Oto nam ukazał Pan, Bóg nasz, chwalebny swój, i wielmożność swój; a głos jego słyszeliśmy, z pośrodku ognia; dziś widzieliśmy, że Bóg mówił z człowiekiem, a człowiek żył w sobie.

25. A tak teraz przeczucie mamy po-merze; albowiem nas ten ogień wielki poraził; jeśli jeszcze słyszeć będziemy głos Pana, Boga naszego, pomrzemy.

26. Albowiem cóż jest wszelkie ciało, aby słyszało głos Boga żywiącego, mówiącego z pośrodku ognia, jako my, a ży-wo * zostało? * ^{5. Scz. 15. 22.}

27. Idźcie ty, a wysłuchaj wszystkie-go, co będzie mówił Pan, Bóg nasz; ty zaś powiesz nam wszystko, co do ciebie mówić będzie Pan, Bóg nasz, a my słu-chać i czynić to będziemy.

28. A usłyszawszy Pan głos słów wa-szych, gdyście mówili do mnie, rzekł mi Pan: Słyszałem głos słów ludu tego, któ-rem mówili do ciebie; dohrze wszystko mó-wili, co mówili.

29. Kto by im to dał, żeby serce ich było takie, aby się mnie bał, i strzegłi wszystkich przykazań moich po wszyst-kiem ich na wieki.

30. Idźcie, a rzeźcie im. Wróćcie się do namiotów waszych

31. A ty tu zostań przy mnie, i opo-wiem tobie wszystkie przykazania, i usta-wy, i sądy, których ich nauczać będziecie, aby je czynili w ziemi, którą ja im da-wam, a wy ją posiadli.

III. 32. Przetóż strzeżcie, alyście czy-nili, jako wam rozkazał Pan, Bóg wasz, nie uchylając się na prawo ani na lewo.

33. Wszelką też drogą, którą wam przy-kazał Pan, Bóg wasz, chodźcie będziecie, alyście żyli, i dohrze się wam działo, i żebyście przedłużyli dni swoje na ziemi, którą posiadziecie.

ROZDZIAŁ VI.

Rechazie przykazania, chowac, Boga się samego bać i miłować, znak sobą wozwać, Sze przykazania wiazać i pisać, i synom swym ono powować.

A te są przykazania, ustawy i sądy, któ-re rozkazał Pan, Bóg wasz, abym was nauczył, żebyście je czynili w ziemi, do której idziecie, alyście ją posiadli:

2. Żebyś się bał Pana, Boga twego, przestępując wszystkich ustaw jego i przykazań jego, które ja przykazuję tobie, ty i syn twój, i syn syna twego, po wszyst-kiem dni żywota swego, aby się przedłu-żyły dni twoje.

3. A tak słuchaj Izraelu, i strzeż, alyś tak czyni, iżby się tobie dobrze działo, i żebyście się rozmnożyli bardzo (jako obiecał Pan, Bóg ojców twoich, tobie,) w ziemi opływającej mlekiem i miodem.

4. Słuchajcie Izraelu: * Pan, Bóg nasz, Pan jeden jest. * ^{5. Moj. 4. 35. Mark. 12. 30.}

5. Będziecie tedy * miłowali Pana, Bo-ga twego, ze wszystkiego serca twego, i ze wszystkiej duszy twojej, i ze wszyst-kiej siły twojej; * ^{5. Moj. 10. 12. Mat. 23. 37. Mark. 12. 30.}

6. A będą te * słowa, które ja dziś rozkazuję tobie, w sercu twojem; * ^{5. Moj. 11. 18.}

7. I będziesz je często * przypominaj, synom twoim, i rozmawiał o nich sie-dząc w domu twym, i będąc w drodze, i kładąc się i wstawając. * ^{5. Moj. 4. 9. r. 11. 19.}

8. I przywiążesz je za znak na rękach twoich, i będą jako naczelniki między oczyma twoimi.

9. Napiszesz je też na podwojach do-mu twego, i na bramach twoich.

10. A gdy cię wprowadzi Pan, Bóg twój, do ziemi, o którą przysiągł ojcóm twym Abrahamowi, Izaakowi, i Jakó-bowi, że ją tobie da, miasta wielkie i do-brze, których nie budował:

11. Przytęm domy pełne dóbr wsze-lakich, których nie naprzętał, i studnie wykopane, których nie kopał, winnice i oliwnice, których nie sadził, a bę-dziesz je jadł, i najesz się:

12. Strzeż się, abyś nie zapomnił Pana, który cię wywiódł z ziemi Egip-tu, który cię wywiódł z domu niewoli.

13. Pana, Boga twego, bać się bę-dziesz, * jemu służysz, a przez mnie jego przysięgać. * ^{5. Moj. 10. 30. Mat. 4. 10. Łuk. 1. 8.}

14. Nie udaje się za bogami obcymi, i żebyście przedłużyli dni swoje na ziemi, którą posiadziecie.

15. (Albowiem Bóg zawisł w miłości

5 MOJŻESZOWE 6. 7.

Pan. Bóg twój, w pośrodku ciebie,) by je * poraził: tedy wytraisz je do szczu-łku, nie będziesz brak z nimi przyku-rza, * ani się zlitujesz nad nimi; * ^{4. Moj. 33. 52. Joz. 11. 11. 1. 10. 1. 23. 12.}

II. 3. Ani się spowinowacz * z nimi: córki swej nie dasz synowi jego, i córki jego nie weźmiesz synowi swemu; * ^{2. Moj. 34. 12. 13. 15. 16.}

4. Boby zwiódła syna twego, żeby nie szedł za mną, a służyłby bogom cudzym; zaczniesz zapalić się gniew Pański prze-ciwo wam, a wytracili was przedko.

III. 5. Ale owsem to im uczynicie: Otkarzę * ich poobalacie, a stopy ich po-kruszycie, i gaje ich poświęcone wybi-ecie, a ryle ich bakwany ogniem popalicie; * ^{2. Moj. 23. 24. r. 34. 15. 3. Moj. 12. 2.}

6. Albowiem ty lud * święty Panu, Bogu twemu; ciebie obrał Pan, Bóg twój, abyś mu był osobliwym ludem ze wszystkich narodów, które są na ziemi. * ^{2. Moj. 19. 5. 5. Moj. 4. 20. r. 14. 2. r. 26. 18.}

7. Nie przeto, że was więcej nad in-ne * narody, przytęczył się Pan do was, i obrał was, gdyż was było najmniej ze wszystkich narodów; * ^{1. Ezech. 3. 8.}

8. Ale iż was * umiłował Pan, i strzedz chciał onej przysięgi, którą przysięgł ojcóm waszym, wywiódł was Pan ręką swoją, i wykupił was z domu niewoli, z ręki Faraona, króla Egipskiego; * ^{5. Moj. 10. 15.}

9. A tak wiedz, że Pan, Bóg twój, jest Bóg, * Bóg wierny, chowający przysię-gę, i miłosierdzie tym, który go miłują i strzegą przykazań jego, do tysiactego pokolenia; * ^{2. Moj. 20. 5. 5. Moj. 5. 9.}

10. A oddający tym, którzy go mają, w nienawiści, każdemu w twarz jego, aby go wytracił; nie omieszka * temu, który go ma w nienawiści, w twarz jego odda mu.

11. Przetóż przestępuj przykazania, i ustaw, i sądów, które ja dziś rozkazuję tobie, alyś je czyni.

IV. 12. I stanie się, że * jeśli słuchać sądów tych, a przestępować, i czynić je będziecie, tedy też dotrzyma Pan, Bóg twój, tobie przymiera, i miłosierdzia, które poprzysięgł ojcóm twoim. * ^{3. Moj. 26. 3. 5. Moj. 26. 1.}

13. I umiuję cię; i ubogostawi -otę i rozmnoży cię; bo pobogostawi owocowi żywota twego, i owocowi ziemi twojej, zboża twojemu, i winu twojemu, i oliwie twojej, płodowi krów twoich, i twardom owiec twoich w ziemi, o którą przysięgł ojcóm twoim, że ją da tobie.

V. 14. Błogosławionym będziecie nad

5 MOJŻESZOWE 6. 7.

16. Nie będziecie kusici * Pana, Boga waszego, jakoteż go kusili w * Massa. * ^{Mat. 4. 7. Łuk. 4. 12. 2. Moj. 17. 7. Moj. 20. 4. 5.}

17. Przestępując będziecie z pilnością przykazania Pana, Boga waszego, i swia-decztw jego i ustaw jego, które przykazał.

18. A czyni to, co jest prawego i do-brego przed oczyma Pańskimi, aby się dobrze działo, abyś wszedłszy posiadał tę wyborną ziemię, o którą przysięgł Pan ojcóm twoim:

19. Żeby wygnął wszystkie nieprzyja-cieli twoje przed tobą, jako mówił Pan. 20. A gdyby cię napotem spytał syn twój, mówiac: Cóż to za świadectwa, i ustawy, i sądy, które wam przykazał Pan. Bóg nasz?

21. Tedy powiesz synowi twemu: By-lśmy niewolnikami Faraonowymi w Egip-tie, i wywiódł nas z Egiptu Pan w ręce swoje, i sądy, które wam przykazał Pan. Bóg nasz.

22. I czyni Pan znaki i cuda wielkie, i szkodliwe w Egipcie nad Faraonem, i nad wszystkim domem jego, przed oczyma naszymi.

23. A wywiódł nas stamtąd, aby nas wprowadził, i dał nam tę ziemię, o którą przysięgł ojcóm naszym.

24. A tak rozkazał nam Pan, abyśmy czynili wszystkie te ustawy, bojąc się Pana, Boga naszego, żeby się nam do-brze działo po wszystkie dni, aby nas przy żywocie zachował, jako i dziś.

25. I będziecie to sprawiedliwością naszą, gdy będziemy strzedz i czynić te wszyst-kie przykazania przed Panem, Bogiem naszym, jako nam przykazał.

ROZDZIAŁ VII.

I. z porządku się mieszad 1. 2. II. cónek im dawad i od nich brać zakazuje 3. 4. III. Barwany wygadad każe 5-11. IV. Posłanym błogosławienstwo Boga 12. 13. V. płodność VI. Z zdrowie 15. 16. VII. pogon wykorzenienie 17-21. VIII. a niepolszym, przekleństwo opowiada 22. 23.

Gdy cię wprowadzi Pan, Bóg twój, do ziemi, do której wechodzisz, alyś ją po-siadli, * wytraci narodów wiele przed twa-rzą twoją, Hetejczyka, i Gergezejczyka, i Amorejczyka, i Chananejczyka, i Fere-zejczyka, i Hewejczyka i Jebujejczyka, siedm narodów, większych, i: możniej-szych, niżliś ty; * ^{5. Moj. 31. 3.}

2. A poda je Pan, Bóg twój, tobie, iż

15. Tedy się obrócił, i zstąpił na góry, (a góra ona pałała ogniem,) dwie tablice przy mierza nosąc w obu rękach swoich.

16. A gdy im ujrzał, iżeście zgrzeszyli przeciw Panu, Bogu waszemu, uczyniwszy sobie cieleca litego i odstąpiłście byli prędko z drogi, którą wam rozkazał Pan:

17. Tedy wziąwszy ja one dwie tablice, porzuciłem je z obu rąk moich, a sztuktem je przed oczyma waszymi.

III. 18. Potem * upadłem przed Panem jako i pierwój, przez czterdzieści dni i czterdzieści nocy, chlebam nie jadł, i wodym nie pił dla waszych wszystkich grzechów, któremiście zgrzeszyli, czyniąc złość przed oczyma Pańskimi, i drażniąc go.

19. Bom się bał onęj popędliwości i gniewu, którym się był zapalił Pan przeciwko wam, aby was wytracił; i wystuchał mię Pan i tym razem.

20. Na Aarona też rozgniewał się był Pan bardzo, chcąc go zatracić; tedymsię też za Aaronem modlił tegoż czasu.

21. A grzech wasz, któryście byli uczynili, to jest cieleca, * porwałem, i spaliłem go ogniem, i skruszyłem go, tłukąc dobrze, aż się w proch obrócił, i wrzuciłem proch jego w potok, który płynął z onęj góry.

22. Potem w * Tabera i w * Massa, w * Kibrot Hataawa pobudziłście do gniewu * Panu.

23. A gdy was Pan wysłał z * Kades Barne, mówiąc: Idźcie, a posłażcie tę ziemię, którą wam dał, odporniście mu wierzyli, aniście usłuchali głosu jego, dnia tego, jakom was poznał.

24. Owa odporniście byli Panu od czterdzieści dni i czterdzieści nocy leżącemu; bo już był Pan rzekł, że was wytracił miał.

25. Dla tego upadłszy przed Panem, Panie * Boże, nie zatracajże ludu twego, i dziedzictwa twego, któreś odkupił wielmożnością swoją, któreś wywiódł z Egiptu ręką swoją.

27. Wspomnij na służebníki twoje, Abraham, Izaak, i Jakóba, nie patrz

na zatwardziałość ludu tego, i na nie-zbożność jego, ani na grzech jego,

28. Byś snać nie rzekł * obywatele ziemi tej, z którejś nas wywiódł: Przeto że nie mógł Pan wprowadzić ich do ziemi, którą im obiecał, albo iż je miał w nienawiści, wywiódł je, aby je poblił na puszczy.

29. Albowiem oni są ludem twoim, i dziedzictwem twojém, któreś wywiódł w mocy twojej wielkiej, i w ramieniu twojém wyciągnioném.

ROZDZIAŁ X.

I. Obwołanie tablic 1-7. II. urząd Lewitów 8-11. III. i co Bóg po ludu swoim mieć chce, przypominanie 12-22.

Na on czas rzekł Pan * do mnie: Wy-ciesz sobie dwie tablice kamienne, podobne pierwszym, i wstąp do mnie na górę; uczyni też sobie skrzynie drzewiane.

2. A napisz na tablicach onych słowa, które były na tablicach pierwszych, któreś sztukł, a włożysz je do skrzyni.

3. Uczyniłem tedy skrzynie z drzewa smięnnego, podobne pierwszym, i wstąpiłem na górę, mając dwie tablice w rękach swych.

4. I napisał Pan na onych tablicach, tak jako był pierwój napisał, dziesięć słów, które mówił Pan do was na górę z pośredku ognia w dzień zgromadzenia onego; i dał mi je Pan.

5. A obróciwszy się zstąpiłem z górą, i włożyłem one tablice do skrzyni, którąm był uczynił, i były tam, jako mi rozkazał Pan.

6. Tedy synowie Izraelscy * ruszyli się od Beerot synów Jahakonowych ku Mesera, gdzie umarł Aaron, i tamże jest pogrzebiony; a odprawował urząd kapłański Eleazar, syn jego, na mieście jego.

7. Stamtąd się ruszyli do Gadgad, a z Gadgad do Jotbata, do ziemi ciekących wód.

II. 8. Onegoż czasu odłączył Pan pokolenie Lewi do noszenia skrzyni przy mierza Pańskiego, a iżby stawali przed obliczem Pańskiem do usługi jemu, i żeby błogosławili w imieniu jego aż do dnia dzisiejszego.

9. Dla tego nie miało pokolenie Lewi * działu, ani dziedzictwa między

ROZDZIAŁ XI.

I. Przykazanie Boże chować kaze, obiecując posłusznym 1-9. II. ziemie obiecana 10-21. III. zwycięstwo nad nieprzyjaciół 22-36. IV. i wszelkie line błogosławieństwo, a nieposłusznym karanie i przedsięwzięcie 36-42.

Miżujecie tedy Pana, Boga twego, i przestrzegaj obrzędów jego, i ustaw jego, i sądzów jego, i przykazań jego, po wszystkich dni.

2. A poznajcie dziś (bo nie mówię do synów waszych, którzy nie znali, ani wdział: karania Pana, Boga waszego;) wielmożność jego, rękę jego mocną, i ramię jego wyciągnięte;

3. I cuda jego, i sprawy jego, które uczynił w postód Egiptu, Faraonowi, i królowi Egiptskiemu, i wszystkim ziem jego;

4. I co uczynił wojsku Egiptskiemu, koniom jego, i wozom jego; który sprawił, że je okrył wody morza czerwonego, gdy was gonili, i wytracił je Pan aż do dnia tego;

5. Także co wam uczynił na puszczy, ażeście przyszli na to miejsce;

6. I co uczynił Datanowi, * i Abironowi, synom Eljaba, syna Rubenowego, jako otworzywszy ziemia usta swe, pożarła je, i domy ich, i namioty ich, i wszystkie majątność, która była przy nich, w pośredku wszystkich Izraela.

7. A oczy wasze widziały wszystkie sprawy Pańskie wielkie, które czynił.

8. Strzeżcież tedy każdego przykazania, które ja przykazuję wam dziś, abyście się zmocnili, a wszedłszy posiadli ziemię, do której idziecie, abyście ją odziedziczyli;

9. A żebyście dni swoich przedłużyli na ziemi, o którą przysiągł Pan ojcom waszym, że im ją da, i nasieniu ich, ziemię opływającą mlekiem i miodem.

II. 10. Albowiem ziemia, do której ty idziesz, abyś ją posiadał, nie jest jako ziemia Egiptka, z którejście wyszli, w której posiawszy nasienie twoje, pokrapiaćś musiał z pracą nóg twoich, jako ogród jarzyny.

11. Ale ziemia, do której idziecie, abyście ją posiadli, ziemia jest mająca góry i doliny, która dżdżem niebieskim odwilżana bywa:

12. Ziemia, o której Pan, Bóg twój, Boga twego, patrzy od początku roku, i aż do skonczenia jego.

bracią swoją; albowiem Pan jest dzielnictwem jego, jako mi powiedział Pan, Bóg twój.

10. A jam trwał na górze, jako i przedtym, czterdzieści * dni i czterdzieści nocy, i wysłuchał mię Pan i onego razu, że cię nie chciał Pan wytracić.

11. Potem rzekł Pan do mnie: Wstań, idź wprzód przed ludem tym, że wnijsie, a posiada ziemię, o którąm przysiągł ojcom ich, że im ją dam.

III. 12. A teraz, Izraelu, czegoż Pan, Bóg twój, żąda od ciebie? jedno abyś się bał Pana, Boga twego, a chodził we wszystkich drogach jego; abyś go miłował * i służył Panu, Bogu twemu, ze wszystkiego serca twego, i ze wszystkiej duszy twojej.

13. Strzegąc przykazania Pańskich i ustaw jego, które ja dziś rozkazuję tobie, abyć się dobrze diano.

14. Oto Pana, Boga twego, są niebios, i niebios, i niebios, i ziemia i wszystko, co na nię.

15. Wszakże tylko w ojcach twoich upodobło się Panu, że je umiłował, i obrał nasienie ich po nich, to jest, was ze wszystkich narodów, jako się to dziś okazuje.

16. Przetoż obrzeżcie * nieobrzeżkę serca waszego, i karku waszego nie zadržajcie więcej.

17. Albowiem Pan, Bóg wasz, jest Bogiem bogów, i Panem * panów, Bóg wielki, możny, i straszny, który nie * ma względu na osoby, ani przyjmuje datów:

18. Który czyni sąd sierocie i wdowie, a miłuje przychodnia, dawając mu chleb i odzienie.

19. Miżujecie tedy i wy przychodnia; boście przychodniami byli w ziemi Egiptki.

20. Pana, Boga twego, * będziesz się bał, jemu służył, przy nim trwał, i przez imię jego przysięgał.

21. Onci jest chwalebny, i on Bogiem twoim, który uczynił z toba wielmożne, i straszne rzeczy, które widziały oczy twoje.

22. W siedm dziesiąt dusz * zastąpił ojcowie twoi do Egiptu, a teraz rozmnożył cię Pan, Bóg twój, jako gwiazdy niebieskie, w mnóstwo.

13. A tak będziecie pilnie słuchali przykazań moich, które ja dziś przykazuję wam, żebyście miłowali Pana, Boga waszego, i służyli mu ze wszystkiego serca waszego, i ze wszystkiej duszy waszej:
14. Tedy dam deszcz ziemi waszej czasu swego, ranny i późny, i będziecie zbierać zboża twoje, i wino twoje, i oliwę twoją.
15. Dani też trawę na polach twoich, dla bydła twojego, i będziesz jadł, a na- jesz się.
16. Strzeżcież się, by snąc nie było zwiędzone serce wasze, abyście odstąpiwszy nie służyli bogom cudzym, i nie kłaniali się im;
17. Skądby się zapalił gniew Pański przeciwko wam, i zamknąłby nieba, i nie byłoby dżdżu, a miyby ziemia wydała urodzaju swego, i zgnielibyście przedko ziemi tej wyborniej, którą Pan dawa wam.
18. Przetoż zrózcie * te słowa moje do serca waszego, i do umysłu waszego, a uwiążcie je na znak na rękach waszych, i niech będą jako naczelniki między oczyma waszemi.
19. A nauczącie ich synów waszych, rozmawiając o nich, gdy usiędzieciez w domu twym, i gdy bieżesz w drodze, i gdy się ukladziesz, i gdy wstanieciez.
20. Napiszesz je też na podwojach domu twego, i na bramach twoich.
21. Aby się rozmnożyły dni wasze, i dni synów waszych na ziemi, o którą przysięgł Pan ojcóm waszym, że ją im da, póki niebo nad ziemią trwać będzie.
- III. 22. Bo jeżeli z pilnością strzedz będziecie każdego przykazania tego, które ja wam rozkazuję, abyście je czynili, i żebyście miłowali Pana, Boga waszego, i chodzili we wszystkich drogach jego, twając przy nim:
23. Tedy wypędzi Pan one wszystkie narody przed wami, i posiadacie narody większe, i możniejsze, niżście wy sami.
24. Wszelkie miejsce, * po którym deptać będzie stopa nogi waszej, wasze będzie; od puszcy i Libanu, od rzeki, rzeki Eufrates, aż do morza ostatniego będzie granica wasza.
25. Nie ostoi się żaden przed wami; i lkanie wasze, i strach wasz puści Pan, Bóg wasz, na oblicze wszystkiej ziemi, którą będziecie deptać, * jako wam powie- dzał.
- IV. 26. Oto, ja dziś wam przedkładam błogosławieństwo, i przeklestwo:
27. Błogosławieństwo, będziecieci polstusni przykazaniu Pana Boga waszego, które ja przykazuję wam dziś:
28. A przeklestwo, jeżeli postusni nie będziecie przykazanióm Pana Boga waszego, i ustąpicie z drogi, którą ja wam dziś rozkazuję, udawając się za bogami obcymi, których nieznacie,
29. A gdy się wprawdzi Pan, Bóg twój, do ziemi, do której idziecie, abyś ją posiadł, tedy dasz błogosławieństwo * na górze Garyzym, a przeklestwo na górze Hebal.
30. Ażaj nie są za Jordanem, za drogą na zachód słońca, w ziemi Chananejczyków, którzy w polach mieszkają, przeciwko Galgal, przy równinie * Morech? * 1 Moj. 12.6.
31. Albowiem wy przejdziecie za Jordan, abyście wszedźcie odziedziczyli tę ziemię, którą wam dawa Pan, Bóg wasz, a postądziecie ją i mieszkać w niej będziecie.
32. Pilnujcież tedy, abyście czynili wszystkie ustawy i sądy, które ja wam dziś przedkładam.

ROZDZIAŁ XII.

I. Rozkazuje bawiany prowa 1-4. II. Na miejscach pewnych chwaty i ofiary Bogu oddawać 5-15. III. Kwi nić jadac i Lewity żywić 16-28. IV. Barwochwalstra nie wznawiac 30-32.

Te są ustawy i sądy, których strzedz będziecie, abyście je czynili w ziemi, którą dawa Pan, Bóg ojców twoich, tobie, żebyście ją dziedzicznie trzymali po wszystkie dni, w których żyć będziecie na ziemi.

2. Zburzycie do szczytu wszystkie mięjsca, * na których służyli narodowie, które wy posiadacie, bogom swoim, na górach wysokich, i na pagórkach, i pod każdym drzewem zielonóm. * 5 Moj. 7.5. i 12.3.

3. I porozwalacie ołtarze ich, i poła- miecie słupy ich, gaje też ich poświęcone spalicie ogniem, i bawiany bogów ich porąbiecie, a wygładzicie imię ich z mięjsca onego.

4. Nie uczynicie tak Panu Bogu waszemu:

II. 5. Ale mięjsca, które obierze Pan, Bóg wasz, ze wszystkich pokoleń waszych, aby tam wystawił imię swoje, i mieszkał na niem, będziecie szukać, do niego się schadzaj.

6. Tamże będziecie przynosić całopalenia wasze, i ofiary wasze, i dziesięcinę wasze, i ofiary rąk waszych, i słuhy wasze, i dobrowolne dary wasze, także waworodztwa krów waszych, i owiec wawolnych darów twoich, także i ofiary ręki twojej.
7. I tam będziecie jeść przed Panem, Bogiem waszym; i będziecie się weselić we wszystkim, do czego sięgniecie ręce wasze, wy i domy wasze, w którychci pobogostawia Pan, Bóg twój.
8. Nie będziecie czynić według tego wszystkiego, jako my tu dziś czynimy, każdy, co mu się zda dobrego w oczach jego:
9. Albowiemście jeszcze nie przyszli do odpoczynienia, i do dziedzictwa, które Pan, Bóg twój, dawa tobie.
10. Ale gdy przeszedszy za Jordan, mieszkać będziecie w ziemi, którą Pan, Bóg wasz, dawa wam dziedzicznie oście, i da wam odpoczynek od wszystkich nieprzyjaciół waszych w okolo, a mieszkać będziecie bezpiecznie:
11. Tedy na mięjsce, które obierze sobie Pan, Bóg wasz, aby tam mieszkało imię jego, tam znoście będziecie wszystko, co ja wam rozkazuję, całopalenia wasze, i ofiary wasze, dziesięcinę wasze, i ofiary rąk waszych, i wszystko, co przedmiego jest w słuhech waszych, które słubować będziecie Panu:
12. I weselić się będziecie przed Panem, Bogiem waszym, wy, i synowie wasi, i córki wasze, i słuhy wasi, i słu- żebnice wasze, i Lewity, który jest w bramach waszych, ponieważ niema * działu, ani dziedzictwa z wami.
13. Strzeżcie się, abyś nie ofiarował całopalenia twego na każdym mięjscu, gdzieby się zdało:
14. Ale tylko na mięjscu, któreby obrał Pan, w którymkolwiek pokoleniu twojem, tam ofiarować będziecie całopalenia twoje, i tam czynić będziecie wszystkie, co ja rozkazuję tobie.
15. A wszakże, jeżeli się upodoba duszy twojej, zabijesz sobie, i będziesz jadł mięso według błogosławieństwa Pana, Boga twego, które da tobie we wszystkich bramach twoich; nieczysty i czysty jeść je będzie, jako sarnę albo jelenia.
- III. 16. Krwi tylko * jeść nie będziecie, na ziemi wylejeć ją, jako wodę.
17. Nie będziesz mógł jeść w bramach twoich dziesięcinę zboża twego, i winę twego, i oliwy twojej, i pierworodztw krów twoich, i owiec twoich, i wszystkich słuów twych, którebyś słubował, i dobrowolnych darów twoich, także i ofiary ręki twojej
18. Ale przed Panem, Bogiem twoim, jeść je będziecie na mięjsou, które obierze Pan, Bóg twój, ty i syn twój, i córka twoja, i sługa twój, i służebnica twoja, i Lewita, który jest w bramach twoich; i będziecie się weselić przed Panem, Bogiem twoim, we wszystkich rzeczach, do których sięgniesz ręce twoje.
19. A strzeż się, abyś snąc nie opuścił Lewity po wszystkie dni twoje w ziemi twojej.
20. Gdy rozszerzy Pan, Bóg twój, granię twoją, jakoć * powiedział, i zakażyś: Będę jadł mięso, przeto że pożada dusza twoja jeść mięsa; według wszystkiej żądosi duszy twojej będziecie jadł mięso.
- * 1 Moj. 28.13. 14. 2 Moj. 23.31. 5 Moj. 11.24. 19.8.
21. A jeżeliby dalekie było od ciebie mięjsce, które obierze Pan, Bóg twój, aby tam przebywało imię jego, tedy zbijesz z wołów twoich, i z owiec twoich, które da Pan, jakom ci rozkazał, i będziesz jadł w bramach twoich według wszystkiej żądosi duszy twojej.
22. Ale jako jedzą sarnę i jelenia, tak je jeść będziecie; nieczysty i czysty zároveň jeść je będą.
23. Tylko bądź statecznym, abyś krwi nie jadał, bo krew jest dusza; przetoż nie będziesz jadł duszy z mięsem jej.
24. Nie jedźcie jej, na ziemię ją wylej jako wodę.
25. Nie jedz jej, aby się dobrze działo tobie, i synom twoim po tobie, gdybyś czynił, co dobrego jest przed oczyma Pańskimi.
26. Ale poświęcone rzeczy twoje, które obierze miął, i słuhy twoje, weźmiesz i przyniesiesz na mięjsce, które obierze Pan.
27. I będziecie ofiarował całopalenia twoje, mięso i krew, na ołtarzu Pana, Boga twego; ale krew inszych ofiar twoich wylana będzie na ołtarzu Pana, Boga twego; mięso jednak jeść będziecie.
28. Przestrzegajcie, a słuchaj tyoh wszystkich słów, które ja przykazuję tobie, aby dobrze było tobie, i synom twoim po tobie, aż na wieki, gdy czynić będą

dziesz to, co dobrego i prawego jest przed oczyma Pana, Boga twego.

29. Gdy wytraci Pan, Bóg twój, przed obliczem twojem te narody, do których ty wniędziesz, abys je posiadł, i opanował je, i mieszkał w ziemi ich.

IV. 30. Strzeż się, abys się nie usi- dlił, idąc za nimi, gdy wytraceni będą przed twarzą twoją; ani się też pytaj na bogi ich, mówiąc: Jako ci narodowie słu- żyli bogom swoim, tak i ja też uczynię.

31. Nie uczynisz tak Panu, Bogu twe- mu; bo wszystko, czém się brzydzi Pan, i czego nitawidzi, czynili bogom swoim; także też i syny swoje, i córki swoje pa- lili ogniem bogom swoim.

32. Cokolwiek ja wam rozkazuję, tego sirzedz będziecie, abyście czynili; nie przydasz * nic do tego, ani też ujmiesz z tego. * 5. Moj. 4.2. Przej. 30. 5. Objaw. 22. 18.

ROZDZIAŁ XIII.

I. Egiptowego proro-ka 1-5. II. A zwoadziciela jakie- zechadza 12-18. III. I miasto zwiedziono Bóg kaze

Gdyby powstał * między wami prorok, albo syn; i ukazałoby znak, albo cud;

2. I stałby się on znak albo cud, o którym ci powiedział, a rzekłby: Pójdz- my za bogami obcymi, których ty nie znasz, a słuźmy im;

3. Nie usłuchasz słów proroka tego, ani tego, co sny niewa, gdyż was do- świadcza Pan, Bóg wasz, aby wiedział, jeźli wy miłujecie Pana, Boga waszego, ze wszystkiego serca waszego, i ze wszyst- kiej duszy waszej.

4. Pana, Boga waszego, naślądujcie, i onego się bójcie, a przykazań jego strze- gąc, i głosu jego słuchając, służcie mu, i przy nim trwajcie.

5. Ale prorok on, albo miewający sny, zabity * będzie; bo to mówić, czémby was odwiódł od Pana Boga waszego, (który was wywiódł z ziemi Egiptkiej, i odkupił cię z domu niewoli, aby cię zra- ził z drogi, którą przykazał tobie Pan, Bóg twój, żebyś nią chodził; a tak wy- korzenisz to źle z pośrodku siebie. * 5. Moj. 18. 20.

II. 6. Jeźli by cię też zwodził * brat twój, syn matki twojej, albo syn twój; albo córka twoja, albo żona łona twego, albo przyjaciel twój, który by być miły,

jako dusza twoja, potajemnie mówią: Pójźmy, a słuźmy bogom obcym, któ- rycheś nie znał ty, ani ojcowie twoi; * 5. Moj. 17. 2. 3. 2. k. 14. 14. 28.

7. Z bogów tych narodów, które około was są, którzy blisko są ciebie, albo da- leko od ciebie, od końca ziemi, i aż do końca ziemi:

8. Nie pozwolisz mu, ani go usłuchasz, ani mu folgować będzie oko twoje, ani się zmiłujesz nad nim, ani go utasisz;

9. Ale koniecznie * zabijesz go; ręka twoja najpierwsza nad nim będzie, na zabicie jego, a ręka wszystkiego ludu potém. * 5. Moj. 17. 7.

10. I ukamionujesz go aż na śmierć, ponieważ chciał cię odwieść od Pana, Boga twego, który cię wywiódł z ziemi Egiptkiej, z domu niewoli;

11. Aby wszystek Izrael usłyszawszy, bał się, a nie czynił więcej nic podobne- go rzeczy tej bardzo źlej między wami.

III. 12. A jeźli byś usłyszał, żeby w któ- rémkolwiek mieście twojem, które Pan Bóg twój, dawał tobie ku mieszkaniu, ktokolwiek rzekł:

13. Wyszli niektórzy ludzie przewrotni z pośrodku ciebie, a podwiedli obywa- tele miasta swego mówiąc: Pójźmy, a słuźmy bogom obcym, których nieznacie; 14. Tedy będziecie szukać i dochodzić, a pilnie się wywiadować; a jeźli to praw- da, a rzecz pewna, że się stała obrzydli- wość taka między wami.

15. Koniecznie wytracisz obywatela miasta onego ostrzem miecza, zgładzisz je, i wszystko co w niem, i bydlę jego pobijesz ostrzem miecza.

16. A wszystkie łupy jego zbierzesz w pośrodku ulicy jego, i spalisz ogniem mia- sto i z onym wszystkim łupem do szcze- tu Panu, Bogu twemu; i będzie mogła wieczna, a nie będzie budowane więcej.

17. I nie zostanie w rękach swoich nic z onych rzeczy przeklętych, aby się od- wrocił Pan od gniewu popędliwości swo- jęj, a uczynił z tobą miłosierdzie, i zmi- łował się nad tobą, a rozmnóż cię, jako przysiągł ojcom twoim.

18. Gdy słuchać będziecie głosu Pana Boga twego, zachowując wszystkie przykazania jego, które ja dziś przykazuję tobie, żebyś czynił, co prawego jest przed oczyma Pana, Boga twego.

18. Ani bociana, ani sojki według ro- dzaju ich, ani dudka, ani nietopórca.

19. Wszelki też ptak skrzydłasty nie- czyste wam będzie, jeśe go nie będziecie.

20. Każdego ptaka czystego jeśe be- dziecie.

21. Nie będziecie jeśe żadnej zdechli- ny; przyehodniowi, który jest w bramach

twoich, dasz to, a jeśe to będzie, albo sprzedasz cudzoziemcowi; boś ty lud świę- ty Panu, Bogu twemu, nie będziesz * wa- rzył koźlecia w mleku matki jego. * 2. Moj. 23. 19. 1. 34. 26.

IV. 22. Ochotnie będziecie dawał dzie- sięciny ze wszystkiego urodzaju nasienia twego, co się urodzi na polu na każdy rok.

23. A będziecie pożywał przed Panem, Bogiem twoim, na miejscu, które obie- rzę, żeby tam mieszkało imię jego, dzie- sięcin zboża twego, z wina twego, i z oli- wy twojey, i z pierworodztwa wołów twoich, i z owiec twoich, abys się uczył hać Pana, Boga twego, po wszystkie dni.

24. A jeźli by daleka była droga na cię, żebyś tego tam domesć nie mógł, przeto, że odległe jest tobie ono miejsce, któ- reby obrat Pan, Bóg twój, ku mieszkaniu tam imieniowi swemu, gdye bógostawić będzie Pan, Bóg twój;

25. Tedy to spieniężysz, a * mając za- wiazane pieniądze w rękach twoich, pój- dziesz na miejsce, które sobie obierze Pan, Bóg twój. * Mat. 21. 12

26. I za one pieniądze nakupisz wszyst- kiego, co się upodoba duszy twojey, wo- łów i owiec, i wina, i innego napoju mocnego, i wszystkiego, czego by pożałała dusza twoja, a będziesz tam jadł przed Panem, Bogiem twoim, i będziesz się wesołił, ty i dom twój.

27. A Lewity, który mieszka w bra- mach twoich, nie opuścisz go, ponieważ niema działu, * ani dziedzictwa z toba. * 4. Moj. 18. 20. 21. 5. Moj. 10. 9. 1. 12. 1. 18. 1. 26. 12.

28. A po wyjściu każdego trzeciego roku odłączysz wszystkie dziesięciny uro- dzaju twego onegoż roku, i złożysz je w bramach twoich.

V. 29. Tedy przyjdzie Lewita, który niema działu i dziedzictwa z toba, i przy- chodzić, i sterota, i wdowa, którzy są w bramach twoich, i będą jeśe, i najedzą się, abyć błogosławił Pan, Bóg twój, w każdej sprawie rąk twoich, którą czynić będziecie.

ROZDZIAŁ XIV.

I. Obyczajów pogańskich, około umarłych, nie nasha- domać 1. 2. II. Ktore zwierzęta 3-8. III. Ryby i pisa- swa czyste albo nieczyste 9-21. IV. Dziesięciny odda- wane byc mają 22-28. V. Leprosowcy, cudzoziemcy, wdo- wy i sieroty opatrowane byc mają 29.

Synami jesteście Pana, Boga waszego; nie będziecie się * rzezać, ani czynić ky- siny międy oczyma waszemi nad umar- łym; * 3. Moj. 19. 28. 1. 21. 5.

2. Albowiem ludem * świętym Panu, Bogu twemu, i obrat cię Pan, abys mu był za lud osobliwy ze wszystkich naro- dów, którzy są na obliczu ziemi. * 5. Moj. 7. 6. 1. 29. 18.

III. 3. Nie będziecie jadał żadnej obrzy- dliwości.

4. Teś * są zwierzęta, które jeśe będziecie: Wół, owce, i kozy.

5. Jelenia, i sarnę, i bawołu, i dzikie- go koźła, i jednorozca, i łosia, i kózka skalną.

6. I wszelkie zwierze, które ma roz- dzielone kopyto, tak że się na dwa ko- pyta dzieli stopa jego, i które przeżuwa między zwierzęcy, jeśe je będziecie.

7. A wszakże z tych, które przeżuwa- ją, i które rozdzielone kopyta mają, jeśe nie będziecie, wielbłąda, i zająca, i królka; albowiem chociaż te przeżuwa- ją, ale ko- pyt rozdwojonych nie mają; nieczyste wam będą.

8. Także swinia, choć ma kopyto roz- dwójne, ale iż nie przeżuwa, nieczyste wam będzie; mięsa ich jeśe nie będziecie, i sierwu się ich nie dotkniecie.

III. 9. To zaś jeśe będziecie ze wszyst- kich rzeczy, które są w wodach; cokol- wiek ma łuskę i skrzele, jeśe będziecie.

10. Ale wszystkiego, co niema skrzeli, ani łuski, jeśe nie będziecie, nieczyste wam będzie.

11. Wszystko ptastwo czyste jeśe be- dziecie.

12. Te zastę są, których jeśe nie be- dziecie: Orka, i gryfa, i morskiego orła.

13. I sokota, i sępa, i kani wedle ro- dzaju jej.

14. Ani żadnego kruka wedle rodzaju jego.

15. Ani strusia, ani sowy, ani wo- dnej kani, ani krogulca według rodzaju jego.

16. I raroga, i telka, i łabędzia.

17. I pelikana, i porfiryjona, i nurka. [Polish] 7

ROZDZIAŁ XV.

I. Przysięgą odpuszczenia długów roku siódmego 1-3. Długi obcy 4-11. III. I donowity ratownicy być ma 12-18. IV. Czego pożyczyciel nie może przyjąć, a nie chce być uwolniony 19-28. V. Jakto piewo-rodzawa Bogu poświęcać być mają 19-28.

Na początku każdego siódmego roku czynić będziesz odpuszczenie.

2. A toć jest sposób odpuszczenia, żebyś odpuszczał każdy, który pożyczyl z ręki twojej, to, czego pożyczyciel bliźniemu swemu; nie będzie wyciągał długu od bliźniego swego, i od brata swego, ponieważ obwołane jest odpuszczenie Panstwie.

3. Od obcego wyciągać dług możesz: ale obcy miał u brata twego, odpuścić mu ręką twoją.

II. 4. Dla tego, żeby się nie stał między wami kto przez ciebie ubogim, ponieważ hojnie błogosławić tobie będzie Pan, i która, którą Pan, Bóg twój, dawał tobie w dziedzictwo, abys ją posiadał.

5. Ty tylko, żebyś słuchając posłuszny był głosowi Pana, Boga twego, abys strzegł, i czynił każde przykazanie to, które ja przykazuję tobie dzisiaj.

6. Albowiem Pan, Bóg twój, błogosławić cię będzie, jak obieczał; i będziesz pożyczal wielu narodom, a sam u nikogo nie będziesz pożyczal; i będziesz panował nad wielą narodów, a one tobą panować nie będą.

III. 7. Gdyby był u ciebie ubogi któkolwiek z braci twojej w którémkolwiek mieście twojem, w ziemi twojej, którą Pan, Bóg twój, dawał tobie, nie zatwardź serca swego, ani zawieraj ręki twojej przed bratem twoim ubogim;

8. Ale szczerze otworzysz mu rękę twoją, i ochotnie pożyczysz mu, ile będzie potrzebował; i czegoby mu niedostawało.

9. Strzeż się, aby nie była jaka niepo-koźność w sercu twojem, żebyś miał rzec: Nadchodzi rok osiódmy, rok odpuszczenia, i surowo się stawił bratu twemu ubogiemu, tak, żebyś mu nie użyzył, a onby wołał przeciwko tobie do Pana, i miałbyś grzech;

10. Ale ochotnie dawać mu będziesz, i nie będzie niechętnie serce twoje, gdy mu dawać będziesz, albowiem dla tegoć pobłogosławi Pan, Bóg twój, we wszystkich sprawach twoich, i do czegokolwiek sięgniesz ręką twoją.

II. Boć się nie przebierze ubogich w ziemi waszej; * dla tegoć rozkazuję, ino-

wiac: abys szczerze otwierał ręką twą bratu twemu, i nędzemu twemu, i ubogiemu twemu w ziemi twojej.

IV. 12. Jeżeli się zaprzędał tobie brat twój, * Żydowin albo Żydówka, a służycy przez sześć lat, tedy siódmego roku wypuścisz go wolno od siebie;

13. A gdy go wolno puścisz od siebie, nie puścisz go próżnego.

14. Szczerze go udarujesz z bydła twego, i z gumna twego, i z prasy twojej; z tego, w czym ci pobłogosławił Pan, Bóg twój, dasz mu.

15. I wspomnisz sobie, żeś był niewolnikiem w ziemi Egipskiej, stąd cię wykupił Pan, Bóg twój; dla tego ja to dziś tobie przykazuję.

16. Jeżeli też rzekł do ciebie: Nie pójdę od ciebie, przeto iż cię umiłowal, i dom twój, a iż się ma dobrze u ciebie;

17. Tedy wiawszy sztych, przekolez ucho jego na drzwiach, i będzie służył ci w dom twoj; toż i służebnicy swę uczynisz.

18. Niech to nie będzie przykro w oczach twoich, że go puścisz wolno od siebie; bo, dwojaką zapłatę majemnika za-służył u ciebie przez sześć lat; i błogosławić będzie tobie Pan, Bóg twój, we wszystkich, co będziesz czynił.

V. 19. Wszystkiego * pierworodka, które się urodzi z bydła twego, albo z trzody twojej, samce, poświęcisz Panu, Bogu twemu; nie będziesz robił pierworodnym krowy twojej, ani będziesz strzygł pierworodnych owiec twoich.

* 2 Moj. 13. 2. 22. 29. 1. 34. 30. 3 Moj. 27. 26. 4 Moj. 3. 13. 2 Moj. 13. 2. 22. 29. 1. 34. 30. 3 Moj. 27. 26. 4 Moj. 3. 13.

20. Przed Panem, Bogiem twoim, będą obierać Pan, ty i dom twój,

21. A jeżeliby na niem * była wada, żeby chrome, albo ślepe, albo z jakakolwiek wadą złą było, nie będziesz go ofiarował Panu, Bogu twemu. * 3 Moj. 22. 20. 22.

22. W bramach twych jeśli je będziesz, nieczysty i czysty zarówno, jako saruż i jako jelenia;

23. Tyko krwi jego nie będziesz jadł; na ziemi wylejesz ją, jako wodę. * 5 Moj. 12. 16. 23. 24.

ROZDZIAŁ XVI.

I. Obchód trojga święt uroczystych 1-17. II. Posłano-wienie sądowne, i weteranów 18-20. III. I od bawo-chwalsza przedstawienie 21. 22.

Przestrzegaj miesiąca Abib, abys weni

obehodził święto * przejścia Panu, Bogu twemu, ponieważ miesiąca * Abiba wywiódł cię Pan, Bóg twój, z Egiptu w noc

* 2 Moj. 12. 2. 3 Moj. 23. 5. 4 Moj. 9. 2. 28. 16. * 2 Moj. 13. 4.

2. A będziesz ofiarował ofiarę świętą przejścia Panu, Bogu twemu, z owiec i z wółów, na miejscu, które obierze Pan, aby tam mieszkado imię jego.

3. Nie będziesz z nim jadł kwaszonego; * przez siedm dni jeść będziesz z kwapieniem wyszedł z ziemi Egipskiej, abys pamiętał dzień wyjścia twego z ziemi Egipskiej po wszystkie dni żywota twego. * 2 Moj. 12. 15. 1. 34. 18.

4. A nie pokaze się u ciebie kwas we wszystkich granicach twoich przez siedm dni, i nie zostanie nic przez noc z mięsa, którebyś ofiarował w wieczór pierwszego dnia, aż do poranka.

5. Nie będziesz mógł ofiarować ofiarę świętą przejścia w którémkolwiek mieście twojem, z onych, które Pan, Bóg twój, dawał tobie.

6. Ale na miejscu, które obierze Pan, Bóg twój, aby tam mieszkado imię jego, ofiarować będziesz ofiarę świętą przejścia w wieczór przy zejściu słońca, w ten czas, któregoś wyszedł z Egiptu.

7. To upieczesz i jeść będziesz na miejscu, które obierze Pan, Bóg twój; potem wrócisz się rano, i pójdiesz do namiotów swoich.

8. Przez sześć dni będziesz jadł przasanki, ale w dzień siódmy święto uroczyste będzie Pana, Boga twego; nie będziesz czynił w ten żadnej roboty.

9. Siedm też * tygodni odliczysz sobie; gdy zapuścisz sierp w zboże twoje, poczniesz liczyć siedm tygodni.

10. A potem będziesz obchodził święto tygodni Panu, Bogu twemu; z dostatką ręki twojej dobrowolnie dasz według tego, jako cię ubłogosławił Pan, Bóg twój.

11. A będziesz się weselił przed Panem, Bogiem twoim, ty i syn twój, i córka twoja, i sługa twój, i służebnica twoja, i Lewita, który jest w bramach twoich, i przychodzien, i sierota, i wdowa, którzy będą w pośrodku ciebie, na miejscu, które obierze Pan, Bóg twój, aby tam mieszkado imię jego.

12. A będziesz wspominał, żeś był

niewolnikiem w Egipcie; przetoż strzedz i czynić będziesz te ustawy.

13. Przytém święto kucek obchodzisz będziesz przez siedm dni, gdy zbierzesz pozostał z bojewiska twego, i z prasy twojej.

14. I będziesz się weselił w święto uroczyste twoje, ty, i syn twój, i córka twoja, i sługa twój, i służebnica twoja, i Lewita, i przychodzien, i sierota, i wdowa, którzy będą w bramach twoich.

15. Przez siedm dni będziesz obchodził święto uroczyste Panu, Bogu twemu, na miejscu, które obierze Pan, Bóg twój, we błogosławić będzie Pan, Bóg twój, we wszystkich urodzających twoich, i we wszelkiej pracy rąk twoich; a tak będziesz wesół.

16. Trzy kroć do * roku ukaze się ka-żdy mężczyzna twój przed Panem, Bogiem twoim, na miejscu, które obierze, w święto przasników, i w święto tygodni, i w święto kucek, a nie ukaze się nikt * przed Panem próżny.

* 2 Moj. 23. 14. 1. 34. 28. * 2 Moj. 23. 15. 1. 34. 28.

17. Każdy ukaze się z darem ręki swojej według błogosławieństwa Pana, Boga twego, które on da tobie.

II. 18. Sędzcie i urzędniki postanowisz sobie we wszystkich bramach twoich, które Pan, Bóg twój, dał tobie w każdym pokoleniu twojem, aby sądził lud sądem sprawiedliwym.

19. Nie będziesz podtracał sądu, ani będziesz miał * względu na osobę, i daru. Braf nie będziesz; albowiem dar zasłania oczy mądrych, a podtraca słowa sprawiedliwych. * Przyp. 24. 23. 2 Moj. 23. 6. 8. 3 Moj. 19. 15. 5 Moj. 1. 17. Jan 7. 24. Jakob 5. 1.

20. Sprawiedliwośći, sprawiedliwośći naśladować będziesz, abys żył, i posiadał ziemię, którą Pan, Bóg twój, dawał tobie.

III. 21. Nie sądź sobie gaju z żadnego drzewa przy otarzu Pana, Boga twego, który sobie zbudujesz;

22. Ani sobie wystawiaj słuca, gdyż to ma w nienawiści Pan, Bóg twój.

ROZDZIAŁ XVII.

I. Ofary mają być całe i zdrowe 1. II. Baktwochwały jako mają być kamionami 2-7. III. Trudniejsze sprawy do kapłanów i do sędziów odnoszą 8-13. IV. Obieranie króla, i powinności jego 14-20.

Nie będziesz ofiarował Panu, Bogu twemu, wodu, ani bydla, na któreby była * skaza, albo jakakolwiek wada, gdyż to jest obrzydliwością Panu, Bogu twemu. * 3 Moj. 22. 20. 5 Moj. 15. 21.

II. 2. Jeżeli się znalazł * między wami w którymkolwiek mieście twém, albo Pan, Bóg twój, dawa tobie, małż albo niewiastę, któryby się czego złego dopuścił przed oczyma Pana, Boga twego, przestępując przymierze jego. * 5 Moj. 13. 6.

3. A poszedłszy, stążyłby obcym bogom, i kłaniałby się im, albo stołcu, albowo miesiacowi, albo wszystkim zastępom niebieskim, czego nie przykazał; i oznajmionoczyć to, a usłyszawszy, wywiadowałby się pilno, a oto, byłaby prawda, i rzecz pewna, że się stała ta obrzydliwość w Izraelu:

5. Tedy wywiedziesz onego męża, albo onę niewiastę, którzy uczynili tę złą rzecz, do bram swoich, męża onego, albo niewiastę, i ukamionujesz je, a pomrą. 6. W usótech * dwóch świadków, albo trzech świadków zabity będzie, kto umrzeć ma; niech nie umiera na słowo świadka jednego. * 5 Moj. 19. 15. Mat. 18. 16. Jan. 8. 17. 2 Kor. 13. 1. Zyd. 10. 28.

7. Ręka świadków będzie na nim najpierwsza, * na zabiciu jego, a ręka wszystkiego ludu potem; a tak odejmiesz złe z pośrodku siebie. * 2 Moj. 17. 9.

III. 8. Byłoby też * co trudnego przy sądziu, między krwią a krwią, między sprawą a sprawą, i między raną a raną, i około posarwków w bramach swoich, tedy wstanieś, a pójdiesz na miejsce, które obierze Pan, Bóg twój. * 3 K. 10. 19. 10.

9. I przyjdiesz do kapłanów Lewitów, i do sędziego, który będzie na on czas, i bédziesz ich pytał, a oznajmiać, jako to osądzić masz.

10. I uczynisz według tego, jakoć powiedzą z miejsca tego, które obrał Pan, i postąpisz sobie według wszystkiego, jako cię naucza.

11. Według słów zakonu, którego cię naucza, i według sądu, który powiedzą, sprawować się bédziesz; nie ustąpisz od słowa, które powiedzą, ani na prawo ani na lewo.

12. A jeżeliby kto uczynił to z hardości, żeby nie chciał usłuhać kapłana tam ustanowionego ku służbie przed Panem, Bogiem twóim, albo sędziego, niech umrze on małż; i odejmiesz to złe z Izraela.

13. Aby wszystek lud usłyszawszy bał się, a więcej hardzie sobie nie poczynał. IV. 14. Gdy wnijdiesz do ziemi, któ-

ra Pan, Bóg twój, dawa tobie, a opamięniesz ją, i bédziesz mieszkał w niej, i rzeczesz: Postanowie nad sobą króla, jako i wszystkie narody okoliczne: 15. Tego tylko postanowisz nad sobą króla, którego obierze Pan, Bóg twój; z pośrodku braci twój postanowisz nad sobą króla; nie bédziesz mógł przekazać nad sobą cudzoziemca, któryby nie był bratem twóim.

16. Tylko niech nie chowa wiele koni, ani nawraca ludu do Egiptu, aby wiele koni nabył, ponieważ wam Pan rzekł: Nie wracajcie się zaś tą drogą więcej. 17. Nie będzie też miał wiele żon, aby się nie odwróciło serce jego; srebra téż i złota niech nazbyt wiele nie nabywa.

18. A gdy usiedzie na stolicy królestwa swego, przepiszcie sobie ten powtórzony zakon w księgi od kapłanów Lewitów. 19. I będzie go miał przy sobie a będzie go czytał po wszystkie dni żywota swego, aby się uczył bać Pana, Boga swego, i przestrzegał wszystkich słów zakonu tego, i ustaw tych, a czynił je;

20. Aby się nie wynosiło serce jego nad bracia jego, i żeby się nie unosiło od tego przykazania na prawo, ani na lewo, aby długo żył na królestwie swoim, on i synowie jego w pośrodku Izraela.

ROZDZIAŁ XVIII.

I. Dochody Lewitów 1-8. II. Strzeż się bałwochwalswa, i wszelkich czarów 9-17. III. Obietnica o wielkim proroku, który jest Chrystus Messyjasz 18-21. IV. Znak proroka fałszywego 22.

Nie będą mieli kapłani Lewitowie, i wszystko pokolenie Lewi, dziadu, ani dziedzictwa * z innym Izraelem: ogniste ofiary Pańskie i dziedzictwo jego jeść będą. * 5 Moj. 10. 9. 1 Kor. 9. 13.

2. A dziedzictwa nie będą mieli między braćmi swojimi; Pan jest dziedzictwem ich, jako im powiedział. * 4 Moj. 18. 20.

3. A toć będzie prawo należące kapłanom od ludu, od ofiarujących ofiary, bądź wołu, bądź owce; tedy oddadzą kapłanowi łopatkę, i czelusici i kałdun. 4. Pierwociny zboża twego, wina tweego, i oliwy twój, także pierwociny wełny z owiec swoich oddasz im.

5. Albowiem obrał go Pan, Bóg twój, ze wszystkich pokoleń swoich, aby stał ku usługę w imieniu Pańskiem, on i synowie jego, po wszystkie dni.

6. A gdyby przyszedł Lewita z któregośkolwiek miasta twego, z całego Izraela, gdzie przemieszkwa, a przyszedłby z całej chęci duszy swój na miejsce, które sobie obrał Pan:

7. Tedy służby będzie w imieniu Pana, Boga swego, jako wszyscy bracia jego Lewitowie, którzy tam stoją przed oblicznością Pańską.

8. Część równą z drugimi jeść będą, oprócz tego, co im należało z dóbr ojców ich. II. 9. Gdy tedy wnijdiesz do ziemi, którą dawa Pan, Bóg twój, tobie, nie uczyni się czynnie według obrzydliwości tych narodów.

10. Niech się między wami nie znajduje, któryby przewodził syna swego, albo córkę swoję przez ogień; także wieszczek, * guslarz, i wróżek, i czarowników. * 3 Moj. 20. 27. Łaj. 19. 15.

11. I czarnoksiężnik, i ten, który ma * sprawę z duchy złyimi, i praktykarz, i wywiadujący się czego od umarłych. * 3 Moj. 20. 27. 1 Sam. 28. 9. 11. Albowiem jest obrzydliwość Pańską każdy, któryby to czynił; bo dla tych obrzydliwości Pan, Bóg twój, wyrzuci te narody przed tobą.

13. Doskonaliśmy bédziesz przed Panem, Bogiem twóim. 14. Albowiem narodowie ci, które ty opamięniesz, wieszczków i guslarzy słuchał; ale tobie nie dopuszcza tego Pan, Bóg twój.

15. Proroka * z pośrodku ciebie, z braci twój, jakom ja jest, wzbudzi tobie Pan, Bóg twój; onego słuchać bédziecie; * Jan. 1. 46. Dnie. 3. 22. 1. 7. 37. 16. Według tego wszystkiego, jakoś żądał od Pana, Boga twego, na górze Horeb, w dzień zgrupowania, mówiąc: Niech więcej nie słucham głosu * Pana, Boga mego, i na ogień ten wielki niech nie patrzę więcej, bym nie umarł. * 2 Moj. 20. 15. Zyd. 12. 19.

17. Przetóż rzekł Pan do mnie: Dobrze mówili, co mówili. III. 18. Proroka im wzbudzę z pośród braci ich, jakoś ty jest, i więcej słowa moje usta jego, i * opowiadać im będzie wszystko, cokolwiek mu rozkaże. * Jan. 4. 25.

19. I stanie się, że którykolwiek nie był posłuszny słowom moim, które on mówił będzie w imię moje, ja tego szukać będę na nim. 20. Wszakże prorok, * któryby sobie

hardzie począł, mówiąc słowo w imieniu moim, któremu mu mówić nie rozkażę, i któryby mówił w imię bogów obcych, niech umrze prorok takowy. * 5 Moj. 13. 5. Jer. 14. 15.

21. A jeżeliby rzekł w sercu swém: Jakoż rozeznamy to słowo, którego nie mówił Pan?

IV. 22. Jeżeliby co mówił on prorok w imię Pańskie, a nie stałoby się to, ani wypelnitko, onoć to jest słowo, którego nie mówił Pan; z hardości to mówił prorok on, nie bójcie się go.

ROZDZIAŁ XIX.

I. Miasta do ucieczki 1-3. II. Dla jakiegoż meobójstwa odczary 4-13. III. Granic nie przemieszczaj. IV. Jednego świadka nie przyjmować 15. V. A zabójwego karać przykazano 16-21.

Gdy wytaści Pan, Bóg twój, narody, których ziemię Pan, Bóg twój, dawa tobie, a posiedziesz ją, i mieszkać bédziesz w miastach ich, i w domach ich:

2. Trzy miasta odczarysz sobie w pośrodku ziemi twój, którą Pan, Bóg twój, dawa tobie w osiadłość:

3. Wyprostujesz sobie drogę, i rozdzielisz na trzy części granice ziemi twój, którą w dziedzictwo poda Pan, Bóg twój, żeby tam uciekał każdy meobójca.

II. 4. A toć będzie prawo meobójcy, który tam uciecze, aby żył został, gdyby zabił bliźniego swego z nieobaczania, a nie miałby go przedtem w nienawiści; 5. Jako gdyby kto szedł z bliźnim swym do lasu drwa rąbać, a zaniosłby się ręką swą z siekiera, aby uciął drzewo, a spadłaby siekiera z toporzyska, i trafiłaby bliźniego jego, żeby umarł, ten uciecze do jednego z tych miast, aby żył został.

6. By śnać nie gonił powini zabito meobójcę onego, gdyby się rozpalit serce jego, a dogoniwszy go na dalekiej drodze, nie zabił go, choćby nie był w nienawiści; ponieważ go nie miał w nienawiści przedtem.

7. Przetóż ja przykazuję tobie, mówiac: Trzy miasta odczarysz sobie: 8. A gdy rozszerzy Pan, Bóg twój, granice twoje, jako przysięgi ojcom twoim, i dać wszystkie ziemie, * która zaślubiał dać ojcom twoim: * 1 Moj. 28. 13. 5 Moj. 12. 20.

9. Jeżeli bédziesz strzegł wszystkich tych przykazań, i czynił je, które ja dziś przykazuję tobie, żebyś miłował Pana, Boga twego, i chodził drogami jego po

tką jego, i przywiódł go do starszych miasta swego, i do bramy sądowej miasta swego,

20. I rzekł do starszych miasta onego: Ten nasz syn jest swawolny i krwawny, nieposłuszny głosu naszemu, żarłok jest i pijanica;

21. Tedy ukamionują go wszystkie ludzie miasta onego, i umrze; a tak odejmiesz zę z posrodku siebie, co gdy wszyscy Izrael usłyszcy, bać się będą.

V. 22. A gdyby kto popeknił grzech godny śmierci, a byłby skazany na śmierć, a obwiesiłbyś go na drzewie,

23. Nie zostanie przez noc trup jego na drzewie, ale koniecznie pochowasz go tegoż dnia; bo przekleństwem * Bożem jest ten, co wisi. Przekoż nie będziesz plugawiał ziemi twojej, którą Pan, Bóg twój, dawał ci; którą Pan, Bóg twój, dawał ci; którą Pan, Bóg twój, dawał ci; którą Pan, Bóg twój, dawał ci.

ROZDZIAŁ XXII.

I. Rzeczy bliźniego 1-4. II. Szał i szaleńcy 5-11. O gniazdech ptaszek 12. O owinięciu 13. O szatanie 14. O szatanie 15. O szatanie 16. O szatanie 17. O szatanie 18. O szatanie 19. O szatanie 20. O szatanie 21. O szatanie 22. O szatanie 23. O szatanie 24. O szatanie 25. O szatanie 26. O szatanie 27. O szatanie 28. O szatanie 29. O szatanie 30. O szatanie 31. O szatanie 32. O szatanie 33. O szatanie 34. O szatanie 35. O szatanie 36. O szatanie 37. O szatanie 38. O szatanie 39. O szatanie 40. O szatanie 41. O szatanie 42. O szatanie 43. O szatanie 44. O szatanie 45. O szatanie 46. O szatanie 47. O szatanie 48. O szatanie 49. O szatanie 50. O szatanie 51. O szatanie 52. O szatanie 53. O szatanie 54. O szatanie 55. O szatanie 56. O szatanie 57. O szatanie 58. O szatanie 59. O szatanie 60. O szatanie 61. O szatanie 62. O szatanie 63. O szatanie 64. O szatanie 65. O szatanie 66. O szatanie 67. O szatanie 68. O szatanie 69. O szatanie 70. O szatanie 71. O szatanie 72. O szatanie 73. O szatanie 74. O szatanie 75. O szatanie 76. O szatanie 77. O szatanie 78. O szatanie 79. O szatanie 80. O szatanie 81. O szatanie 82. O szatanie 83. O szatanie 84. O szatanie 85. O szatanie 86. O szatanie 87. O szatanie 88. O szatanie 89. O szatanie 90. O szatanie 91. O szatanie 92. O szatanie 93. O szatanie 94. O szatanie 95. O szatanie 96. O szatanie 97. O szatanie 98. O szatanie 99. O szatanie 100.

Jeżeliś ujrzał woła * brata twego, albo owcę jego obłąkaną, nie mijajże ich, ale je koniecznie odprawdź do brata twego.

2. Choćby nie był blisko brat twój; aniłbyś go znać, przecię zapędzisz je do domu swego; i będzie przy tobie, ażby tego szukał brat twój, i wrócił mu je.

3. Toż uczynisz ostłowi jego; toż też uczynisz szacie jego; toż też uczynisz wszelkiej rzeczy zgubionej brata twego, którą mu zgineła, jeżeliś ją znalazł, nie mijajże jej.

4. Jeżeliś ujrzał osła brata twego, albo wołu jego, że upadł na drodze, nie mijajże ich, ale go zaraz z nim podnies.

II. 5. Niech niebierze niewiasta na się szat męskich, ani niech się nie obkoczy mężem; a gdyby się obkoczył, toż też odprawdź go do domu swego; i będzie przy tobie, ażby tego szukał brat twój, i wrócił mu je.

III. 6. Gdybyś trafił gniazdo ptasze przed sobą, w drodze, na jakimkolwiek drzewie, albo na ziemi, a w niem ptaszka albo jajka, a matkąby siedziało na ptaszku albo na jajkach, nie bierzcie matki z dziećmi;

7. Ale wolno puścić matkę, dzieci

wiesziesz sobie, abyś się dobrze dźwiał, i żebyś przedtężył dni twóich.

IV. 8. Gdy też zbudujesz dom nowy, tedy uczynisz blanki po kraju dachu twego, abyś nie przywiódł krwi na dom twój, gdyby kto spadł z niego.

V. 9. Nie postawaj winnicy twojej, różniem * nastieniem, byś smac nie spługał pożytku nastienia, któresz siał, i urodzaju winnicy.

VI. 10. Nie będziesz orał wołem i osłem pospół.

VII. 11. Nie obleczesz szaty utkanę z wełny i ze lnu pospół.

12. Poczynisz sobie sznurki * na czterech rogach szaty twojej, która się odziewać będziesz.

VIII. 13. Gdyby kto pojął żonę, a wszedłszy do niej, miałby ją w nienawiści;

14. A dałby przyczynę, aby mówiono o niej, i wprowadziłby na nią złą sławę, mówiąc: Pojąłem tę żonę, a wszedłszy do niej, nie znalazłem jej panna;

15. Tedy weźmie ojciec: dziewczeczkę, i matką jej, i przymoszą znaki panienstwa dziewczeczki onej do starszych miasta onego do bramy;

16. I rzecze ojciec onej dziewczeczki do starszych: Córkę swoją dałem mężowi temu za żonę; a on ją ma w nienawiści;

17. A oto sam dał przyczynę, aby mówiono o niej, powiadając: Nie znalazłem przy córce twojej panienstwa: ale oto są znaki panienstwa córki mojej. Tedy rozwiną ono przesłuchać przed starszymi miasta onego.

18. A wzięwszy starsi miasta onego męża, skarz go.

19. I wezmą z niego winę sto srebreników, przeto, że puścił złą sławę o pannie Izraelskiej, i będzie ją miał za żonę, i nie będzie jej mógł opuścić po wszystkie dni swoje.

IX. 20. Ale byłoby prawdziwe to obwinienie jej, a nie znalazłby się znaki panienstwa przy onej dziewczeczce;

21. Tedy wywiódł onę dziewczeczkę przed drzwi domu ojca jej, i ukamionują ją ludzie miasta onego, i umrze; bo uczyniła hańbę w Izraelu, popekniwszy nierząd w domu ojca swego; tak odejmiesz zę z posród siebie.

X. 22. Jeżeliby kto znalazł męża, będąc

niech umrą oboje, mał, który obcował z cudzą żoną, i ona niewiasta; tak odejmiesz zę z Izraela.

XI. 23. Byłaby dziewczeczka panna posłubiona mężowi, a trafiłby ją kto w miescie, i obcowałby z nią;

24. Tedy wywiódz ją ono oboje przed bramę miasta, ukamionujecie je, i umrą; dziewczeczkę przeto, iż nie wolała w miescie, a męża przeto, iż zekwał żonę bliźniego swego; tak odejmiesz zę z posrodku siebie.

25. A jeżeliby na polu trafił mąż dziewczeczkę posłubioną a potrawszy ją, zgwałciłby ją, tedy umrze mał, który obcował z nią, sam tylko.

26. Ale dziewczecze nie nie uczynisz; dziewczeczka nie jest winna śmierci; bo jako gdyby kto powstawszy przeciwko bliźniemu swemu, zamordował go, taka to sprawa.

27. Ponieważ ją na polu trafił, a gdy wolała dziewczeczka posłubiona, nie byłaby, i ratował.

XII. 28. Gdyby też kto, trafiwszy dziewczeczkę pannę, która nie jest za małżonką, porwał ją, i leżałby z nią, a zastanoby je;

29. Tedy da on mał, który obcował z nią, ojcu dziewczeczki pięćdziesiąt srebreników, i będzie mu za żonę, przeto że ją zekwał, i nie odkrył podłki ojca swego, wszystkie dni swoje.

30. Nie pojmie nikt żony ojca swego, i nie odkryje podłki ojca swego.

ROZDZIAŁ XXIII.

I. Kogo do zgromadzenia Pańskiego nie przypuszczają 1-8. II. czystości przestrzegaj 9-14. III. zbiedzkiego niewolnika nie wydawaj 15. 16. IV. Nierządnicę nie bierz 17. 18. V. Nie lichwiarz 19. 20. VI. Słaby podda 21-23. VII. I jako się w winnicy 24. VIII. w zbitego zaciowywać, przykazuje 25.

Nie wnijdzie wypulki, ani trzebień do zgromadzenia Pańskiego.

2. Ani wnijdzie niepoczciwego brata syn do zgromadzenia Pańskiego, i dziesiąte pokolenie jego nie wnijdzie do zgromadzenia Pańskiego.

3. Nie wnijdzie też Ammonita, i Moabit do zgromadzenia Pańskiego, ani dziesiąte pokolenie ich nie wnijdzie do zgromadzenia Pańskiego, aż na wieki;

4. Dla tego, że wam nie zabieżeli z chlebelem, ani z wodą w drodze, gdyście szli z Egiptu, a że najeli * za zapłatę przeciw tobie Balaama, syna Beorowego, chwę.

[Polish]

niech umrą oboje, mał, który obcował z cudzą żoną, i ona niewiasta; tak odejmiesz zę z Izraela.

XI. 23. Byłaby dziewczeczka panna posłubiona mężowi, a trafiłby ją kto w miescie, i obcowałby z nią;

24. Tedy wywiódz ją ono oboje przed bramę miasta, ukamionujecie je, i umrą; dziewczeczkę przeto, iż nie wolała w miescie, a męża przeto, iż zekwał żonę bliźniego swego; tak odejmiesz zę z posrodku siebie.

25. A jeżeliby na polu trafił mąż dziewczeczkę posłubioną a potrawszy ją, zgwałciłby ją, tedy umrze mał, który obcował z nią, sam tylko.

26. Ale dziewczecze nie nie uczynisz; dziewczeczka nie jest winna śmierci; bo jako gdyby kto powstawszy przeciwko bliźniemu swemu, zamordował go, taka to sprawa.

27. Ponieważ ją na polu trafił, a gdy wolała dziewczeczka posłubiona, nie byłaby, i ratował.

XII. 28. Gdyby też kto, trafiwszy dziewczeczkę pannę, która nie jest za małżonką, porwał ją, i leżałby z nią, a zastanoby je;

29. Tedy da on mał, który obcował z nią, ojcu dziewczeczki pięćdziesiąt srebreników, i będzie mu za żonę, przeto że ją zekwał, i nie odkrył podłki ojca swego, wszystkie dni swoje.

30. Nie pojmie nikt żony ojca swego, i nie odkryje podłki ojca swego.

5. Aż nie chciał Pan, Bóg twój, wysłuchać Balaama, ale obrócił Pan, Bóg twój, wobec jego przekleństwo w błogosławieństwo; bo cię umiłowal Pan, Bóg twój.

6. Nie szukaj pokoju ich, ani dobrego ich, po wszystkie dni twoje na wieki.

7. Nie będziesz się brzydził Idumejczykiem, bo bratem twoim jest; nie będziesz się brzydził Egipczykiem, boś był przychodniem w ziemi jego.

8. Synowie, którzy się im znudzą w trzecim pokoleniu, wnijdą do zgromadzenia Pańskiego.

II. 9. Gdy się ruszysz z wojskiem przeciwko nieprzyjaciółom twoim, strzeż się od wszelkiej zły rzeczy.

10. Jeżeliby był między wami kto, co by był nieczystym * z przegody nocnej, wynijdzie za obóz, a nie wróci się do niego.

11. A ku wieczorowi omyje się wodą, a po zająciu słońca wnijdzie do obozu.

12. Będziecie też mieli miejsce za obozem, gdzie będziecie wychodzili na potrzebę przyrodzoną;

13. I będziesz miał rydlak między naszymi i waszymi; a gdybyś chciał uśiąść dla potrzeby, wykopiesz nim dotek, a obróciwszy się, zagrzebiesz plugawstwo twoje.

14. Albowiem Pan, Bóg twój, chodzi w posrodku obozu twego, aby cię wyprzeżył, i podał ci nieprzyjaciół twoje; przetoż niech będzie obóz twój święty, aby nie widział przy tobie sprośności jałkiej, dla którejby się odwrócił od ciebie.

III. 15. Nie wydasz służki panna jego, któryby się uciekł do ciebie od pana swego.

16. Z tobą będzie mieszkał w posrodku ciebie, na miejscu, które sobie obiecał w jednym z miast twóich, gdzieby mu się podobalo; nie uczynisz mu gwałtu.

IV. 17. Nie będzie nierządnicą z córek Izraelskich, ani będzie nierządnicą z synów Izraelskich.

18. Nie wnosz zapłaty nierządnic, ani zapłaty psa w dom Pana, Boga twego, za jakkolwiek ślub; bo obrzydliwością u Pana, Boga twego, jest to oboje.

V. 19. Nie dasz na lichwę * bratu twemu, ani pieniądze, ani żywności, ani jakiegokolwiek rzeczy, którą dają na lichwę.

20. Cudzoziemcovi na lichwę dawać możesz; ale bratu twemu na lichwę nie dasz, abyś błogosławił Pan, Bóg twój, w każdej sprawie, do której sięgniesz rękę swoją w ziemi, do której wchodzić, abyś ją posiadał.

VI. 21. Jeżelibyś * ślubował Panu, Bogu twemu, nie omieszkajże oddać go; bo koniecznie upomni się go Pan, Bóg twój, od ciebie, a będzie na tobie grzech.

22. A jeżeli nie będziesz ślubował, nie będzie na tobie grzechu.

23. To co wynijdziesz z ust twoich, wypemnisz, i uczynisz, jakos ślubował Panu, Bogu twemu, dobrowolnie, coś wymówił usty twemi.

VII. 24. Gdy wchodzić do winnicy bliźniego twego, jedz jagody, ileć się podoba, aż do sytości; ale do naczynia twego nie bierz.

VIII. 25. Także gdy wchodzić między zbroje * bliźniego twego, tedy narwiesz kłosa ręką twoją; ale sierpa nie zapuszczaj w zboże bliźniego twego.

ROZDZIAŁ XXIV.

I. Rozwód dozwolony 1-4. II. Nowym małżeństwem potwierdzenie 5-10. III. Zastawy jakie być 11-15. IV. Jak kradną ludzi, zabijaj 16-17. V. Traudu się strażak 18. VI. Jako zastawy być 10-15. VII. Dobrego miansto z niego nie karze 16. VIII. Powinność przeczci wdowom, sierotom i przychodnim wypisuje 17-22.

Gdyby pojął kto żonę, a stałby się jej małżonkiem, a przydałby się, żeby nie znalazła łaski w oczach jego, przeto, że znalazł przy niej co sprornego, tedy jej napisze list * rozwodny i da w rękę jej, a puści ją z domu swego.

2. A gdyby wyszła z domu jego, a odszedłszy szaby za drugiego męża;

3. A mając ją w nienawiści on maż drugi, napiszą jej list rozwodny, i dać ją w rękę jej i puściłby ją z domu swego; albo jeżeli też umiał on maż drugi, który ją był pojął sobie za żonę;

4. Nie będzie mógł maż jej pierwszy, który ją był opuścił, znowu jej pojąć, aby mu była żoną, gdyż jest sptługawiona; albowiem obrzydliwością to jest przed obliczem Pańskim. Przetoż nie dopuszczaj grzeszyć ziemi, którą Pan, Bóg twój, dawał tobie w dziedzictwo.

II. 5. Gdyby się kto świętizo * ożenił, nie wynijdzie na wojnę, ani nat włożona będzie jaka praca; wolen będzie w domu

swym przez cały rok, weseląc się z żoną swoją, którą pojął.

III. 6. Nikt nie weźmie w zastawie zwierzętnego i spodniego kamienia młyńskiego; bo takowy jakoby duszę brata w zastawie.

IV. 7. Jeżeliby kto był znalezion, co by ukradł * człowieka z braci swój, synów Izraelskich, a handlowałby nim; i sprzedał go, tedy umrze on złodziej, i odejmiesz zło z pośrodku siebie.

V. 8. Strzeż się zarazy trądu, a przestregaj plmie, żebyś czynił wszystko, czego was nauczą kapłani Lewitowie; jakom im rozkazał, przestrzegaj * tego, i czynić to będziecie.

9. Pamiętaj co uczynił Pan, Bóg twój, Maryi * w drodze, gdyście wyszli z Egiptu.

VI. 10. Gdy pożyczysz czego bliźniemu twemu, nie wchodzić do domu jego, abyś wziął co w zastawie od niego.

11. Ale na dworze zostaniesz, a człowiek, któremuś pożyczysz, wyniesie do ciebie zastaw przed dom.

12. A jeżeliby on człowiek był ubogi, nie układziesz * się z zastawem jego.

13. Bez omieszkania wróćisz mu on zastaw, gdy słońce zajdzie, żeby leżał na odzieniu swém, i błogosławił ci; a będzie to sprawiedliwością przed Panem, Bogiem twym.

14. Nie uczynisz krzywdy najemnikowi ubogiemu, i potrzebemu z braci twojej, albo z cudzoziemców twoich, którzy są w ziemi twój, w bramach twoich.

15. Tegoz dnia * dasz mu zapłatę jego przed zejściem słońca, albowiem ubogi jest, a z tego żywi duszę swoją; żeby nie wolał * przeciwko tobie do Pana, a stałby na tobie grzech.

VII. 16. Nie umrą ojcowie za * syny, a synowie nie umrą za ojce; każdy za grzech swój umrze.

VIII. 17. Nie * wywrócisz sądu przychodniowi, ani sierocie, ani weźmiesz w zastawie szaty wdowy.

18. Ale pamiętaj, żeś niewolnikiem był w Egipcie, a iż cię wybawił Pan, Bóg twój, stamąd; dla tegoż ją przykazuję tobie, abyś to czynił.

19. Gdybyś żał zboże * twoje na roli twojej, a zapamiętałbyś snopa na polu,

nie wracaj się, abyś go wziął; przychodniowi, sierocie, i wdowie to będzie, abyć błogosławił Pan, Bóg twój, w każdej sprawie rak twoich.

20. Gdy będziesz obierał oliwki swoje, nie oglądajże się na każdą gałązkę za sobą; przychodniowi, sierocie, i wdowie to będzie.

21. Gdy będziesz obierał winnice twoje, nie zbierajże gron pozostałych za tobą; przychodniowi, sierocie, i wdowie to będzie.

22. A pamiętaj, żeś był niewolnikiem w ziemi Egipskiej; przetoż ja tobie przykazuję, abyś to czynił.

ROZDZIAŁ XXV.

I. Tego, co zaszły biczowanie, pod liczbą biczowań 1-3. II. Robiącego żywić 4. III. Powinowatena pomoka wzbudzić 5-10. IV. Niewydrżonej ręce, uchoć 11-13. V. Węgi i miary sprawiedliwe mieć 14-16. VI. A pamiętaj Amalekowię wzdanie kate 17-19.

Jeżeli się spór wszechną między stronami, a przysliby do sądu, aby je sądzono: tedy usprawiedliwia sprawiedliwego, a niebożnego osądza za niebożnego.

2. A jeżeli godzien będzie bicia niepobożny, tedy każe go pokoryć sędzia, i ka prawości jego, pod liczbą.

3. Czterdzieści * kroć uderzy go; więcej nie przyda, by snać, jeżeliby mu nad to zadano więcej plag, nie znikczemniał.

II. 4. Nie zawiążesz * geby wólowi młocącemu.

III. 5. Gdyby mieszkali bracia, pospólni, a zszedłby jeden * z nich, nie mając syna, nie pójdzie żona onego zmarłego za męża obcego; brat jego wnijdzie do niej, a pojmie ją sobie za żonę, a prawem powinowactwa przyłączy ją sobie.

6. A pierwotny syn, któregoby porodziła, nazwany będzie imieniem brata jego zmarłego, aby nie było wygładzone imię jego z Izraela.

7. A jeżeliby nie chciał on maż pojąć bratowej swojej, tedy pójdzie bratowa jego do brany przed starsze, i rzecze: Nie chce brat męza * mego wzbudzić bratu swemu imienia w Izraelu, i nie chce mię prawem powinowactwa sobie przyłączyć.

8. Tedy go przyzwowią starsi miasta onego, i będą mówić z nim; a stanąwszy, jeżeli rzecze: Nie chcą jej pojąć,

9. Przystąpi bratowa jego do niego przed oczyma starszych, a znuje trzewik jego z nogi jego, i plunie na twarz jego, a odpowiadając rzecze: Tak się stanie mężowi, któryby nie budował domu brata swego.

10. I nazywać będą imię jego w Izraela: Dom wzutego.

IV. 11. Gdyby się powadzili z sobą dwaj jacy mężowie, a przybieżaby znowu na jednego, aby wyrwała męża swego z ręki onego, co go bije, a sciagnąwszy rękę swą, uchwycałaby go za łono jego,

12. Utniesz jej rękę, i nie złupię się nad nią oko twoje.

13. Nie będziesz miał w worku twoim różnych gwiçhtów, większego i mniejszego.

V. 14. Nie będziesz też miał w domu twoim dwojakiego korca, większego i mniejszego.

15. Wagę słuszną i sprawiedliwą mieć będziesz; także korzec słuszny i sprawiedliwy mieć będziesz, aby się przedłużły dni twoje na ziemi, którą Pan, Bóg twój, dawał tobie.

16. Albowiem obrzydliwością * jest Panu, Bogu twemu, każdy, który to czyni, wszelki czyniący nieprawość.

VI. 17. Pomnij na to, coć uczynił Amalek w drodze, kiedyście szli z Egiptu;

18. Jakoć zabiezał drogę, a poblił ostatnie wojska twego, wszystkie młde, idące za tobą, gdyż ty był utrudzony i spracowany, a nie bał się Boga.

19. Przetoż, gdyż da odpoczywienie Pan, Bóg twój, od wszystkich nieprzyjaciół twoich w okolo, w ziemi, którą Pan, Bóg twój, dawał tobie w dziedzictwo, abyś ją posiadał, wygładzisz pamiętkę Amalekowię pod niebem. Nie zapomnijże tego.

ROZDZIAŁ XXVI.

I. Pierwoty kapłanowi 1-11. II. Izraelitów sierotom, wdowom i przychodniom 12-19. III. A postanawiano Boga oddawać kate 19-19.

Gdy wnijdiesz do ziemi, którą Pan, Bóg twój, dawał tobie w dziedzictwo, a osiedzisz ją, i mieszkaj w niej będziesz:

2. Tedy weźmiesz * pierwociny ze wszystkich owoców ziemi, które ofiarować będziesz z ziemi twojej, którą Pan, Bóg twój, dawał tobie, i włożysz je w kosz, a pójdiesz na miejsce, któreby obierał Pan, Bóg twój, aby tam mieszkali imię jego.

3. Tedy weźmiesz * ożenił, nie wynijdzie na wojnę, ani nat włożona będzie jaka praca; wolen będzie w domu

3. A przyszedłszy do kapłana, który na ten czas będzie, rzeczesz do niego: Wyznam dziś Panu, Bogu twemu, że mam ojców naszym, że ja nam dać miał.

4. Tedy wiażesz kapłan kosz z ręki twojej, postawi go przed ołtarzem Pana, Boga twego.

5. Tamże odpowiesz, i rzeczesz przed obliczem Pana, Boga twego: Ojciec mój był ubogi Syryjczyk, * i zastąpił do Egiptu a pielgrzymował tam w maluczkim poczcie, i stał się tam w narod wielki, możny, i obfity.

6. A gdy się z nami źle obchodzili Egipcianie, trapiąc nas, i kładąc na nas niewola ciężka,

7. Tedyśmy wotali do Pana, Boga ojców naszych, i * wysłuchał Pan głos nasz, a wejrzał na utrapienie nasze, i na pracę naszą, i na ucisk nasz: * 2 Moj. 2.33.24.

8. I wywiódł nas Pan z Egiptu ręką swoją, i ramięm wyciągnięciem, i w strachu wielkim, i w znakach, i w cudach;

9. I przyprowadził nas na to miejsce, a podał nam tę ziemię, ziemię opływającą mlekiem i miodem.

10. A teraz oto przyniosłem pierwociny z owoców ziemi, którąś mi dał, o Panie! i zostawisz ono przed Panem, Bogiem twoim, i pokłonisz się przed Panem, Bogiem twoim;

11. I będziesz się weselił ze wszystkich dóbr, któreś dał Pan, Bóg twój, i domowi twemu, ty i Lewita, i przychodźcie, który jest w środku ciebie.

12. A gdy z pełną oddasz * dziesięcinę wszystkich dziesięcin urodzajów twoich roku trzeciego, który jest rokiem dziesięciu, a dasz Lewicie, przychodźcowi, sierocie, i wdowie, i będą jedli w bramach twoich, i najedzą się:

13. Tedy rzeczesz przed obliczem Pana, Boga twego: Wyniosłem co jest poświęcone z domu swego, i dałem też z tego Lewicie, i przychodźcowi, sierocie, i wdowie, według wszelkiego * przykazania twego, któreś mi przykazał; nie przestąpiłem przykazania twego, anim go zapominam;

14. Nie jadłem w smętku moim z niego, anim odjął z niego na pospolite używanie, anim też dał z niego na pogrzeb; byłem posłuszny głosowi Pana, Boga

kapłano, i będziesz tam jadł, a będziesz się weselił * przed obliczem Pana, Boga twego;

8. I napiszesz na onych kamieniach wszystkie słowa zakonu tego znaczenie, i jasnie.

9. I rzekł Mojżesz i kapłani Lewitowie do wszystkiego Izraela mówiąc: Fil-
ludem Pana, Boga twego:

10. Przetoż będziesz posłusznym głosem Pana, Boga twego, a będziesz czynił przykazania jego, i ustał wy jego, któremu przysięgałeś tobie.

11. Tedy przykazał Mojżesz ludowi dnia onego, mówiąc: Ci stana, aby błogosławili ludowi na górze Garyzym, gdy przejdziecie przez Jordan: Symeon, i Lewi, i Juda, i Isaschar, i Józef, i Benjamin.

13. Ci zaś stana tu przeklinaniu na górze Hebal: Ruben, Gad, i Aser, i Zabulon, Dan, i Nefthali.

14. I oświadcza * się Lewitowie, a mówić będą do wszystkich mężów Izraeli-
skich głątem wyniosłym:

15. Przeklećcie człowieka, któryby czynił obraz ryty, albo odlewany, obrzydli-
wość Pańska, robotę rąk rzemieślniczych, choćby to postawił na miejscu skrytym; tedy odpowie wszystkim lud, i rzecze: Amen.

16. Przekleć, kto lekce waży ojca swego, i matkę swoją; i rzecze wszystkim lud Amen.

17. Przekleć, który przenosi granicę bliźniego swego; a rzecze wszystkim lud Amen.

18. Przekleć, który zwodzi ślepego z drogi, aby błądził; i rzecze wszystkim lud Amen.

19. Przekleć, który wywraca sprawiedliwość przychodźcowi; sierocie, i wdowie; a rzecze wszystkim lud Amen.

20. Przekleć, który obcował z żoną ojca swego, bo odkrył podtek ojca swego; i rzecze wszystkim lud Amen.

21. Przekleć, któryby obcował z jakimkolwiek bydłem; i rzecze wszystkim lud Amen.

22. Przekleć, któryby obcował z siostrą swoją, córką ojca swego albo córką matki swojej; i rzecze wszystkim lud Amen.

23. Przekleć, któryby obcował z świętą swoją, i rzecze wszystkim lud Amen.

24. Przekleć, któryby zabił tajemnie bliźniego swego; i rzecze wszystkim lud Amen.

25. Przekleć, któryby brał dary, aby zabił człowieka, krew niewinna; i rzecze wszystkim lud Amen.

26. Przekleć, któryby nie został przy słowach zakonu tego, aby je czynił; i rzecze wszystkim lud Amen.

ROZDZIAŁ XXVIII.

I. Błogosławieństwo posłusznym 1-14. II. A nieposłusznym przekleństwo 15-38.

J. Jeśli pilnie słuchać będziesz głosu Pana, Boga twego, * strzegąc i czyniąc wszystkie przykazania jego, które ja dziś przykazuję tobie, tedy cie Pan, Bóg twój, wywyższy * nad wszystkie narody ziemi.

2. I przyjdą na cie te wszystkie błogosławieństwa, i trzymać się ciebie będą, jeśli będziesz posłusznym głosu Pana, Boga twego.

3. Błogosławiony będziesz w mieście, błogosławiony będziesz i na polu;

4. Błogosławiony owoc żywota twego, i owoc ziemi twojej, i owoc bydła twego, i owoc rogatego bydła twego, i trzydzięty drobny bydła twego.

5. Błogosławiony kosz twój, i dzieża twoja.

6. Błogosławiony będziesz wchodząc, błogosławiony i wychodząc.

7. Sprawi Pan, że nieprzyjaciele twój, którzy powstają przeciwko tobie, będą porażeni przed obliczem twojem; droga jedna wyciągną przeciwko tobie, a siedmiu dróg uciekać będą przed obliczem twojem.

8. Przykaze Pan błogosławieństwem, aby z tobą było w szpitaliach twoich, i we wszystkich, do czego byś sięgnął rękę twoją; i będzie błogosławienie ziemi, którą Pan, Bóg twój, dał tobie.

9. Wystawi * ci Pan sobie za lud święty, jako przysiągł, jeśli przestze-
gać będziesz przykazania Pana, Boga twego, i będziesz chodził drogami jego.

10. I obacza wszystkie narody ziemi, że imię Pańskie wzywane jest nad tobą, a będą się ciebie lekcać.

11. I sprawi Pan, że będziesz obito-
wał w dołbim, w owocu żywota twego, i w owocu bydła twego, i w owocu pola twego, w ziemi, o którą przysiągł Pan: ojcom twoim, że ją tobie da.

12. Otworzyć Pan * skarb swój wyborny, niebiosa, aby wydawały deszcz ziemi twojej czasu swego, i pobłogosławi wszelkiej sprawie rąk twoich, i będziesz pożyczal wielom narodom, a sam nie będziesz pożyczal.

13. I uczyni cię Pan przedniejszym, a nie posledniejszym; i będziesz tylko wyższy, a nie będziesz niższy, jeśli postępnym będziesz przykazaniom Pana, Boga twego, które ja dziś rozkazuję tobie, abys się strzegł, i czynił je.

14. A nie ustąpisz od żadnego słowa, które ja wam przykazuję dzisiaj, ani na prawo ani na lewo, idąc za bogami cudzymi, abys im służył.

15. Lećz * jeśli posłuszny nie będziesz głosu Pana, Boga twego, abys strzegł i czynił wszystkie przykazania jego i ustawy jego, które ja przykazuję tobie dziś, tedy przyjdą na cię wszystkie te przekleństwa, i ogarna cię.

16. Przekleństwem będziesz w mieście, przekleństwem i na polu.

17. Przekleństwem kosz twój, i dzieża twoja.

18. Przekleństwem owoc żywota twego, i owoc ziemi twojej, płód rogatego bydła twego, i trzody drobnego bydła twego.

19. Przekleństwem będziesz wchodząc, przekleństwem i wychodząc.

20. I posie Pan na cię przekleństwo, twórgę, i zgubę we wszystkich, do czego sięgniesz rękę twoją, i co czynić będziesz; aż cię wyglądzi, i aż zaginiesz nadzie dla złości spraw twoich, które misz mie odstąpił.

21. Przepuści Pan na cię morowe powietrze, aż cię wyniesze z ziemi, do której idziesz, abys ją posiadł.

22. Uderzy cię * Pan suchotami, i zinnicą, i gorączką, i upaleniem, i mierzem, i suszą, i rdzą, i będą cię doganiać, aż wyginiesz.

23. I będzie niebo twoje, które jest nad głową twoją, * miedziannem, i ziemią, która jest pod tobą, żelazną.

24. Da Pan za deszcz ziemi twojej proch i popiół, a ten z nieba padać będzie na cię, aż zniszczesz.

25. Poda cię Pan na upadek przed nieprzyjaciół twymi; drogą jedną wynijdiesz przeciwko nim, a siedmią drogą będziesz uciekał przed twarzą ich, i będziesz

dziesz ku wzruszeniu wszystkim królestwom ziemi.

26. A będą trupły twoje pokarmem wszelkiemu piastwu powietrznemu, i zwierzowi ziemskiemu, a nie będzie, ktoby ich odpędził.

27. Zarazi cię Pan wrzodem * Egipskim, i niemocą zadnię, i krostami, i świerzobem, a nie będziesz mógł być uleczoney.

28. Zarazi cię Pan szalenstwem, i ślepotą, i zdrętwiałością serca.

29. I będziesz macał o południu, jako maca ślepy w ciemności; a nie będąc się szczęśliwej drogi twoje; do tego też będziesz uciniony, i szarpany po wszystkie dni, a nie będzie, ktoby cię wybawił.

30. Żonę sobie posłubisz, a inszy małżonka * będzie spał; dom zbudujesz a mieszkać w nim nie będziesz; winnicę nasadisz, a używać jej nie będziesz.

31. Wodu twego zabiją przed oczyma twymi, a nie będziesz go jadał; osła twego porwą przed twarzą twoją, a nie wócać go; trzody twoje podane będą nieprzyjaciółom twym, a nie będzie, ktoby cię ratował.

32. Synowie twoi, córki twoje, narodzi innemu wydane będą, a oczy twoje patrząc na to ustawać będą dla nich przez cały dzień, a nie będzie siły w ręce twojej.

33. Owoc ziemi twojej, i wszystkie prace twoje pożre naród, którego ty nie znasz, a nie będziesz jedno uciniony, i udreżony po wszystkie dni.

34. I będziesz jako szalony, widząc to oczyma twymi, na co patrząc musisz.

35. Zarazi cię Pan wrzodem złym na kolanach i na łyściach, tak, że nie będziesz mógł być uleczonym, od stopy nogi twojej i aż do wierzchu głowy twojej.

36. Zawiedzie Pan ciebie, i króla twego, którego postanowisz nad sobą, do narodu, któregoś nie znał, ty i ojcowie twoi, gdzie będziesz służył bogom obcym, drewnu i kamieniowi.

37. I będziesz dzwonił, basnią, i przyśpiewaniem u wszystkich narodów, do których cię zawiedzie Pan.

38. Nastenia wiele wyniesiesz na pole, a mała * zbierzesz; bo to pożre szarańcza.

39. Winnicę nasadisz i uprawisz, ale wina nie będziesz pił ani zbierał, bo je pożre robactwo.

40. Oliwnego drzewa dosyć mieć będziecie po wszystkich granicach twoich, a oliwa macać się nie będzie; bo opadają oliwki twoje.

41. Synów i córek napłodzisz, ale nie będą twoje; bo pójdą, w niewola.

42. Wszystkie drzewa twoje, i owoc ziemi, szarańcza pożre.

43. Cudzoziemiec, który mieszka w środku ciebie, urosnie nad cię znaczenie; ale ty wiele poniżony będziesz.

44. On będzie pożyczal tobie, a ty mu nie będziesz pożyczal, on będzie przedniejszy, a ty będziesz posledniejszy.

45. I przyjdą na cię wszystkie przekleństwa, i będą cię gonili, i ogarną cię, aż zniszczesz; ponieważś nie był postępnym głosu Pana, Boga twego, aniś chował przykazania jego, i ustaw jego, któreś przykazał.

46. A będą te plagi na tobie i na następnym twym, za znak i za oduż na wieki.

47. Dla tego, żeś nie służył Panu, Bogu twemu, z uciecha, i z weselem * serca, mając wszystkiego dostatek.

48. I będziesz nieprzyjaciółom twym, które na cię Pan posła, służył w głodzie, i w pragnieniu, i w nagości, i w niedostatku wszystkiego; i włoży jarzmo żelazne na szyję twoją, aż cię wniwecz obróci.

49. Przywiedzie Pan na cię naród zdaleka, od kończy ziemi, który przyłeci jako orzek, naród, którego języka nie zrozumiesz;

50. Naród srogi, który nie będzie miał względu na starego ani się nad dacieciem zmiłuje.

51. I pożre owoc bydła twego, i owoc ziemi twojej, aż cię zniszczy; i nie zostawić zboża, mioszczu, ani świeżej oliwy, ani stad wołów twoich, ani trzód owiec twoich, aż cię wygubi;

52. I obleże cię we wszystkich bramach twoich, aż upadną mury twoje wokoło i obronac, w którychś ty ufał po wszystkiej ziemi twojej; obleże cię we wszystkich bramach twoich, po wszystkiej ziemi twojej, którą da Pan, Bóg twój, tobie.

53. I będziesz jadł płód żywota twego, cięło synów twoich, i córek twoich, któreś dał Pan, Bóg twój, w onem obłężeniu i ściśnieniu, którym cię ściśnie nieprzyjacieli twoi.

54. Maż pieszczołiwy między wami,

i w rozkoszy wychowany, będzie zajrzał bratu swemu, i własnej żonie swjej, i ostętkowi synów swych, który pozostanie.

55. I nie udzieli żadnemu z nich z mięsa synów swych, które jeść będzie, przeto że mu nie zostało nic innego w obłężeniu i w ściśnieniu, którym cię ściśnie nieprzyjacieli twoi we wszystkich bramach twoich.

56. Pieszczołiwa między wami, i w rozkoszy wychowana niewiasta, która ledwie nogą swoją dostopowała ziemi dla pieszczoły i rozkoszy, będzie zajrzał między swemu własnemu i synowi swemu, i córce swowej.

57. I łożyska swego, które wychodzi z niej przy porodzeniu, i synów swych, które urodzi; bo je poje w niedostatku wszystkiego potajennie w obłężeniu i ściśnieniu, którym cię ściśnie nieprzyjacieli twoi w bramach twoich.

58. Jeżeliż nie będziesz przestrzegał, abys czynił wszystkie słowa zakonu tego, które napisane są w księgach tych, żebyś się bał tego imienia obawalebnego i straszego Pana, Boga twego.

59. Rozmnoży na podziw Pan plagi twoje, i plagi nastenia twego, plagi wielkie i trwałe, także choroby złe i długie;

60. I obróci na cię wszystkie choroby Egipskie, któreś się lekkał, i chwycą się ciebie.

61. Wszelaka, też niemoc, i wszelaka plaga, od kończy ziemi, napisana w księgach zakonu tego, przywiedzie Pan na cię, aż cię wytraci.

62. I zostanie was bardzo mało, którzyście przedtem byli jako gwiazdy niebieskie przez mnostwo, ponieważś nie był posłuszny głosu Pana, Boga twego.

63. I stanie się, że jako się radował Pan nad wami, dobrze wam czyniąc, i rozmnażając was, tak się radować będzie Pan nad wami tracąc was, i wygładzając was; i będziecie wykorzysteni z ziemi, do której idziecie, abyście ją posiadli.

64. I rozproszy * cię Pan między wszystkie narody, od kończy ziemi i aż do kończy ziemi; tamże służyć będziecie bogom cudzym, drewnu i kamieniowi.

65. A między onymi narodami nie wychniesz sobie, ani będzie miaka od poczynku stopa nogi twojej; dać też

Pan także serce lekkie, i oczy zemdlone, i myśl sfrasowaną.

66. I będzie żywot twój jakoby zawieszony przed tobą, i będziesz się lękał żywota twego.

67. Rano rzeczesz: Któż mi da wieczerę? a w wieczór rzeczesz: Któż mi da zaranie? dla twój serca twego, która się zahroczy, i dla tego, na co oczyma twemi patrzeć musisz.

68. I wróci cię Pan do Egiptu w okrutach, droga, o której nikt nie powiedział: Nie oglądaj się wstecz; a tam zaprzewadzać się będziecie nieprzyjaciółom swoim za niewolniki, i za niewolnice, a nie będziecie, ktoby was kupił.

ROZDZIAŁ XXIX.

I. Przymierze odnawia I. II. Dobrodejeństwa Boga przypomnia 2-8. III. Do posłuszeństwa wiadcze 9-17. IV. Sądami Pańskimi grozi 18-29.

III. Tę są słowa przymierza, które przykazal Pan Mojżeszowi postawić z synami Izraelskimi w ziemi Moabskiej nad ono przymierze, które postanowił z nimi na Horé.

II. 2. Zwołał tedy Mojżesz wszystkiego Izraela, i mówił do nich: Wyście * widzieli wszystko, co czynił Pan przed oczyma waszemi w ziemi Egipskiej Faraonowi, i wszystkim sługom jego, i całej ziemi jego; * 2 Moj. 18, 14.

3. Pokusy wielkie, które * widziały ocy twoje, znaki, i cuda one wielkie. * 5 Moj. 7, 19.

4. Ale nie dał wam Pan serca ku zmianieniu, i oczu ku widzeniu, ani uszu ku słyszeniu, aż do dnia dzisiejszego.

5. I prowadziłem was * przez czterdzieści lat po puszczy; nie wiotzkały szaty wasze na was, i obuwie wasze nie wiotzkało na nogach waszych. * 5 Moj. 8, 4.

6. Chlebaście nie jedli, i wina, i mocnego napoju nie piłście, abyście wiedzieli, że ja Pan, Bóg wasz.

7. A gdyście przyszli na to miejsce, wyciągnął * Sehon, król Heseboński, i Og, król Basanski, przeciwko nam ku bitwie, i porażiliśmy je. * 4 Moj. 21, 23, 33, 34. 5 Moj. 12, 32. r. 8, 4.

8. A wzięwszy ziemię ich, podaliśmy ją w dziedzictwo * Rubenitom, i Gadynom, i pokoiwie pokolenia Manasesowego. * 4 Moj. 32, 33. 5 Moj. 3, 12. 1. Joz. 13, 12.

III. 9. A tak przestrzegajcież słów przymierza tego, i czynicie je, aby się

wam szczęśliwie powodziło wszystko, co czynić będziecie.

10. Wy stolicie dziś wszyscy przed Panem, Bogiem waszym, książęta wasze w pokoleniach waszych, starsi wasi, i przetożeni wasi, wszyscy mężowie Izraelscy;

11. Dzieatki wasze, żony wasze, i przychodzień twój, który mieszka w pośredku obozu twego, od tego, co wodę czerpie; rabie, aż do tego, co wodę czerpie;

12. Abyś wszedł w przymierze Pana, Boga twego, i w przysięgę jego, którą Pan, Bóg twój, stanowi z tobą dziś;

13. Aby cię sobie dziś wystawił za lud, a sam żeby tobie był za Boga, jakób powiedział, i jako * przysięgał ojcom twoim Abrahamowi, Izaakowi i Jakobowi. * 1 Moj. 17, 7.

14. A nie tylko z wami samymi ja stanowią do przymierze, i tę przysięgę;

15. Ale z każdym, który tu stoi dziś z nami przed Panem, Bogiem naszym, i z każdym, którego tu niemasz z nami dziś.

16. Wy bowiem wiecie, jakóśmy mieszkali w ziemi Egipskiej, i jakóśmy przeszli przez postrodek narodów, które reście przeszli;

17. I widzieliście obrzydliwości ich, i bałwany ich, drewno i kamień, srebro i złoto, które są przy nich.

IV. 18. Niechże nie będzie między wami maż, albo niewiasta, albo dom, albo pokolenie, któreby się dziś serce odwróciło od Pana, Boga naszego, żeby szedł, a służył bogom narodów onych, by snąc nie był między wami jaki kórzeni, wydawający * żółć i piotun. * Dzie. 8, 23. Zyd. 12, 15.

19. Bo ktoby słuchał słów przekleństwa tego, a błogosławiłby sobie w sercu swém, mówiąc: Pokój mi będzie; chociaż według zdania serca mego chodząc będę, przydawając pijana do upragnionej.

20. Ale Pan nie chce odpuścić takowemu; lecz zaraz zapali się gniew Pański, a zapalczywość jego przeciwko meżowi temu, i przypadnie nań wszystko przeklestwo, które jest napisane w tych księgach, i wygładzi Pan imię jego pod niebem;

21. I wyfacy go Pan na złe jego ze wszystkich pokoleń Izraelskich, według każdego przeklestwa przymierza napisanego w księgach zakonów tego,

22. Tak, że rzecze naród potomny, synowie wasi, którzy powstana po was, i cudzoziemiec, który przyjdzie z ziemi dalekiej. (gdy obacza plagi ziemi tej, i niemocy jej, któremi ją zarazi Pan;

23. Bo siarka i sól wypali te wszystkie ziemie, że nie będzie osiewana, ani też rodzic będzie, i nie zrosnie na niej żadna trawa, na kształt podwroćenia Sodomy i Gomory, Adamy i Seboim, które podwrócił Pan w gniewie swym, i w popędliwości swój.)

24. Tak rzeką wszyscy narodowie: Przecież * tak Pan uczynił tej ziemi? Cóż to za gniew tej wielkiej zapalczywości? * 1 Krol. 9, 8. Jer. 12, 8.

25. I odpowiedza: Przeto, że opuścili przymierze Pana, Boga ojców swych, które postanowił z nimi, gdy je wywiódł z ziemi Egipskiej.

26. Albowiem poszli, a służyli bogom cudzym, i kłaniali się im; bogom, których oni nie znali, i którzy im nie udułieli.

27. Przetoż zapalił się Pan gniewem przeciwko tej ziemi, aby przywiódł na nie wszelkie przeklestwo napisane w tych księgach.

28. I wykorzystni je Pan z ziemi ich w gniewie i w zapalczywości, a w popędliwości wielkiej, i wyrzucił je do ziemi obcej, jako dziś widzicie.

29. Rzeczy tajemne należą * Panu Bogu naszemu, a jawne nam i synom naszym aż na wieki, abyśmy czynili wszystkie słowa zakonu tego. * Przyp. 25, 2.

ROZDZIAŁ XXX.

I. Pokutującą łaskę Boga obcięz 1-40. II. A okazy wywołki 11-14. III. Upomnie, aby się rzeczą żywoła, niż śmierci trzymali 15-20.

Gdy tedy przyjdą na cię wszystkie te rzeczy, błogosławieństwo, i przeklestwo, którem przeloży przed oczu twój, a wspomnisz sobie w sercu twém między wszystkimi narody, do których cię wyfacy Pan, Bóg twój;

2. I nawrócisz się do Pana, Boga twego, a będziesz posłuszny głosowi jego we wszystkim, co ja rozkazuję tobie dziś, ty i synowie twój, ze wszystkiego serca swego, i ze wszystkiej duszy twój;

3. Tedy cię wywiedzie Pan, Bóg twój, z więzienia twego, * i zmikuje się nad toba, a przywróci i zgromadzi cię ze wszyst-

kich narodów, do których cię rozproszył Pan, Bóg twój. * Neh. 1, 9. Ps. 106, 45. Jer. 32, 37.

4. By też kto z twoich zgromadzi cię i na kraj swiała, stamtąd zgromadzi cię Pan, Bóg twój, i stamtąd zbierze cię;

5. A przyprowadzi cię Pan, Bóg twój, do ziemi, którą odziedziczyli ojcowie twoi, i osiedzisz ją, i będziecie dobrze czynić, i rozmnoży cię nad przedki twoje.

6. I obrzeże Pan, Bóg twój, * serce twoje, i serce nasienia twego, abyś miłował Pana, Boga twego, ze wszystkiego serca twego, i ze wszystkiej duszy twój, abyś mógł żyć. * 2 Moj. 10, 16. Jer. 32, 39. Ezech. 11, 19. r. 36, 26. Rzym. 2, 29. Kolos. 2, 11.

7. I obróci Pan, Bóg twój, wszystkie przeklestwa na nieprzyjaciół twoje, i na te, którzy cię mienawidzili, i którzy cię przesłaadowali.

8. A ty nawrócisz się do posłusznego będziesz głosowi Pańskiemu, i czynić będziesz wszystkie przykazania jego, które ja tobie dziś rozkazuję.

9. I poszczęścié Pan, Bóg twój, w każdej sprawie rąk twoich, w owocu żywota twego, i w owocu bydła twego, i w owocu ziemi twój, ku dobremu; albowiem obróci się Pan, aby się cieszył z ciebie, czyniac ci dobrze, jako się cieszył z ojców twoich,

10. Będziesz posłusznym głosowi Pana, Boga twego, przestrzegając przykazania jego, i ustaw jego, napisanych w księgach zakonu tego, nawracając się do Pana, Boga twego, ze wszystkiego serca twego, i ze wszystkiej duszy twój.

II. 11. Albowiem przykazanie, które ja przykazuję tobie dziś, nie jest przed tobą * zakryte, ani daleko odległe;

12. Nie jest w niebie, żebyś rzekł: Któż * nam wstąpi do nieba, a wzięwszy je, przyniesie do nas, i opowie je nam, abyśmy je pehali? * Kazm. 10, 6.

13. Ani też jest za morzem, żebyś rzekł: Któż nam popłynie za morze, a wzięwszy je, przyniesie, i opowie je nam, abyśmy je pehali.

14. Ale bardzo blisko ciebie jest to słowo, w uszach twoich i w sercu twojem, abyś je czynił.

III. 15. Otom pokoył przed oczu twoje dziś żywoł i dobre, * także śmierć i złe. * 5 Moj. 11, 26.

16. Albowiem ja rozkazuję tobie dziś, abyś miłował Pana, Boga twego, i cho-

dział drogami jego, i przestrzegał przykazań jego, i ustawał jego i sądów jego, abys żył, i rozmnożył się, i żebyś błogosławił Pan, Bóg twój, w ziemi, do której idziesz, abys ją posiadł.

17. Jeżeli się zaś odwróci serce twoje, a nie usłuchasz, ale dawasz się zwieść, będziesz się kłaniał bogom obcym, i będziesz im służył:

18. Opowiadam wam dziś, że pewnie poginiecie, ani przedłużycie dni na ziemi, do której się przeprawiasz przez Jordan, abyscie tam wszedłszy, posiadli ją.

19. Oświadczam się dziś przeciwko wam, niemeb * i ziemia, żem żywoł i śmierć przedłożył przed oczyma twemi, bogostawienstwo, i przekleństwo; przetoż obierz żywoł, abys żył, ty i nasienie twoje, *^{15. Moj. 4. 28. 1. 31. 38.}

20. A miłował Pana, Boga twego, i postużny był głosowi jego, i przy nim twa; albowiem on jest żywołem twoim, i przedłużeniem dni twoich, żebyś mieszał na ziemi, o którą przysiągł Pan ojcom twoim, Abrahamowi, Izaakowi, i Jakóbowi, iż im ją dać miał.

ROZDZIAŁ XXXI.

I. Śmierć swoje przepowiednia 1-6. II. Jozue za woda stanowi 7. III. I przywołanie Boża cięży 8. IV. Zakon Lewitów i starszym odwołaj 9. V. O. A. on 10. VI. Tę, i powrócił do domu 11. VII. Przystąpienie tuż od Boga przepowiednia 28. 30.

Przyśledszy tedy Mojżesz, opowiedział te słowa wszystkiemu Izraelowi.

2. I rzekł do nich: Słó i dwadzieścia lat jest mi dziś; nie mogę więcej wychodzić i wchodzić; a téż mi Pan powiedział: Nie przejdiesz * za ten Jordan. *^{4. Moj. 27. 12. 5. Moj. 2. 27. 1. 4. 21. 1. 32. 32.}

3. Pan, Bóg twój, sam pójdzie przed tobą; on wytraci narody te przed tobą, i posiędziesz je: Jozue, ten pójdzie przed tobą, * jako powiedział Pan. *^{4. Moj. 27. 18.}

4. I uczyni im Pan, jako uczynił Sennonowi, * i Ogowi, królom Amorejskim, i ziemi ich, które wyglądają. *^{4. Moj. 24. 24. 33.}

5. A gdy je wam Pan poda, tedy im uczynicie według każdego przykazania, jakom * wam przykazał. *^{5. Moj. 1. 2. 1. 20. 16.}

6. Zmacniajcież się, a mężnie sobie poczynajcie, nie bójcie się, * ani się lekajcie twarzą ich; albowiem Pan, Bóg twój, on idzie z tobą, nie odstąpi i cię, ani cię opuści. *^{5. Moj. 7. 21. 1. 30. 1. 1. Joz. 1. 6. 24. 13. 5.}

II. 7. Tedy przyzwawszy Mojżesz

Jozuego, rzekł do niego przed oczyma wszystkiego Izraela: Znuconij się, a mężnie sobie poczynaj; bo ty wnijdiesz z ludem tym do ziemi, o którą przysiągł Pan ojcom ich, że im ją da, a ty im ją w dziedzictwo podzieliś.

III. 8. A Pan on pójdzie przed tobą, on będzie z tobą, nie odstąpi cię, ani cię opuści; nie bójże się, * ani się lekaj. *^{1. Joz. 1. 9.}

IV. 9. Tedy napisał Mojżesz ten zakon i oddał go kapłanom, synom Lewiego, którzy nosili skrzynie przymierza Pańskiego, i wszystkim starszym Izraeliskim.

10. Przytém rozkazał im Mojżesz, mówiąc: Na początku każdego siódmego roku, w pewny czas roku odpuszczania. w święto Kuczek;

V. 11. Gdy się zejdzie wszystkie Izrael, aby się pokazał przed Panem, Bogiem twoim, na miejscu, które sobie obierzcie, obwołasz ten zakon przed wszystkim Izraelem w uszach ich;

12. A zgromadzisz lud, mężę, i niewiasty, i dziatki, i przychodnie twoje, którzy są w bramach twych, aby słu-chali; i aby się uczyli, i bałi Pana, Boga waszego, i przestrzegli; aby czynili wszystkie słowa zakonu tego.

13. Synowie téż ich, którzy jeszcze nie wiedzą, niechaj słuchają; i męż się uczą bać Pana, Boga waszego, po wszystkie dni, których żyć będziecie na ziemi, do której idacie, przeprawiasz się przez Jordan wnijdziecie, abyscie ją posiadli.

14. Zatem rzekł Pan do Mojżesza: Oto, przybliżyły się dni śmierci twojej: przyzwów Jozuego, a stańcie w namio-tedy Mojżesz i Jozue, a stanęli w namio-tedy zgromadzenia.

15. Tedy się ukazał Pan w namio-tedy obłokowy nade drzwiami namiotu,

16. I rzekł Pan do Mojżesza: Oto, ty zamiesz z ojcy twoimi; a powstawszy lud ten będzie cudzołoż, naśladować bogów cudzoziemców téj ziemi, do której wchodzi, aby mieszał w pośrodku nię i opuści mię, * i zżamie przymierze moje, i którem postanowił z nim. *^{1. Sam. 3. 7.}

17. Przetoż zapali się gniew mój przeciwko jemu onego dnia, a opuszczę je, i skryję oblicze moje przed nimi, a będziecie na pozarcie, i znajdują go wiele złych rzeczy

i utrapienia; i rzecz dnia onego: Azaż nie dla tego, iż Boga mego niemasz w środku mnie, znalazły mię te złe rzeczy?

18. A Ja krwią skryję oblicze moje w on dzień dla wszystkiego złego, które czynili, ulawsz się za bogi cudzymi.

19. Teraz tedy napiszcie sobie te pieśń, a naucz ję synów Izraelskich; wżó ją w usta ich, aby mi była ta pieśń świadectwem przeciwko synom Izraelowym.

20. Albowiem wprowadzę go do ziemi, o którą przysiągł ojcom jego, opływającej mlekiem i miodem; i będzie jak, a naję się, i utęję, a obróci się do bogów cudzych, i służy im będzie, i rozdrażni mię, i zruci przymierze moje.

21. I stanie się, gdy go znajdziecie wle z tego i utrapienia, że będzie ta pieśń przed nim na świadectwo; albowiem nie przyjdzie w zapamiętanie w uszach nasienia ich, gdyż wiemi myśli jego, i co on jeszcze dziś czynić będzie, pierwę niż go wprowadzę do ziemi, o którą przysiągł.

22. I napisał Mojżesz tę pieśń onego dnia, i nauczył ję synów Izraelskich.

23. Potém przykazał Jozue, synowi Nunowemu, i rzekł: Zmacnij * się, i mężnie sobie poczynaj; albowiem ty wprowadzisz syny Izraelskie do ziemi, o którą im przysiągł; a Ja będę z tobą. *^{1. Joz. 1. 6.}

24. I stało się, gdy napisał Mojżesz słowa zakonu tego w księgi, i dokotczył ich.

VI. 25. Rozkazał Mojżesz Lewitom, którzy nosili skrzynie przymierza Pańskiego, mówiąc:

26. Wczajcie księgi * zakonu tego i wżócie je przy stronie do skrzyni przymierza Pana, Boga waszego, aby tam były przeciwko tobie na świadectwo;

27. Albowiem ja znam upór twój, i kark twój twardy; oto, póki ja jeszcze dziś żyję z wami, jesteście odpornymi Panu, * jakoż tałoko więcej po śmierci mojej? *^{2. Kr. 17. 14. 1. 3. 7.}

28. Zgromadzcież do mnie wszystkie stasze pokoleń waszych, i przetożone wasze, żeby im mówić w uszach ich słowa te, i będą wyzywał na świadectwo przeciwko nim niebo i ziemię,

VII. 29. Ponieważ wiem, że po śmierci mojej popuszczacie się bardzo, a ustąpię * z drogi, którą wam rozkazał;

przetoż przyjdzie na was to złe w ostatnie dni, gdy będziecie czynić złe przed oczyma Pańskiem, drażniąc go sprawami rak waszych, *^{5. Moj. 32. 16. 17.}

30. I mówił Mojżesz w uszach wszystkicho zgromadzenia Izraelskiego słowa téj pieśni, aż ję dokończył.

ROZDZIAŁ XXXII.

I. Pieśń Mojżeszowa, w której sprawy Boze zaczę 1-14. II. Niewdzięczność Izraelczyków 15-19. III. Karanie za nią przyszłe i przeszłe 20-38. IV. Acz i poleciey przeklada 39-45. V. Płisne do wstania tego wszystkiego naponinając 46-48. VI. Zatem rozkaz Pański, aby wstąpi na górę, i tam umarł 49-52.

Skuchajcie niebios, a mówić będą; niech słucha i ziemia wymowy ust moich.

2. Kropić będzie jako deszcz nauka moja, popłynie jako rosa wymowa moja, jako drobny deszcz na zióła, a jako krople na trawę.

3. Albowiem imienia Pańskiego będę wyzywał; dajcież wielmożność Bogu naszemu,

4. Skale, której sprawy są doskonałe; bo wszystkie drogi jego są sprawiedliwe. Boć jest Bóg prawdziwy, a nie-masz w nim nieprawości, sprawiedliwy i prawy jest.

5. Pokazili * mu się, jakoby nie byli synami jego, sprośnością swoją, naród zły, a przewrotny.

6. I także to oddawacie Panu, ludu głuپی i szalony? izali nie on jest ojcem twoim, który cię sobie nabył? on cię uczynił, i stworzył cię.

7. Wspomnij na dni dawne, uważajcie lata każdego wieku; spytaj ojca twego, a oznajmi tobie; starszych twoich, a powiedzą.

8. Gdy rozdzielł * dziedzictwa Najwyższy narodom, a rozsadził syny Adama, *^{1. Moj. 11. 5. 5. Moj. 2. 5. 1. 25. 17. 26.} liczył synów Izraelskich;

9. Albowiem dziełem Pańskim jest lud jego, Jakób sznurum dziedzictwa jego.

10. Znalazł go w ziemi pustej, i na puszczy wielkiej i strasznej; obwoził go, uczył go, strzegł go, jako żenięcy oka-swego.

11. Jako orzeł wyhawia orlecia swoje, nad orlećkami swojemi latając, rozszerza skrzydła swoje, bierze je i nosi je na skrzydłach * swoich:

12. Tak Pan sam prowadził go, a żaden obcy bóg nie był z nim.

13. Wyniosł go na wysokie miejsca

ziemi, aby używał urodzajów polnych, i uczynił, aby szał miód z skały i oliwę z opoki twardój;

14. Aby jadł masło od krów, i mleko od owiec, z tłustością jagniąt, i barany odchowane w Basan, i kozły z tłustością ziarn pszenicznych, a pił czerwone wino wyborne.

15. I rozkazał Izrael, i wierzgał (otrząś, strząśniesz, zgrubiłeś, i opuścisz) Boga, który cię uczynił, i lekce poważył Boga, opokę zbawienia swego.

16. Ku zapalczywości pobudzili go przez cudze bogi, i przez obrzydliwość rozdrażnili go.

17. Ofiarowali dyjabłom, nie Bogu, bogom, których nie znali, nowym, którzy z bliska przyszli, których się nie bali ojcowie wasi.

18. Opoki, która cię spłodziła, zapomniawsz, zapomniawsz Boga, Stworzyciela twego.

19. Co widząc Pan poruszył się gniewem na syny swoje, i na córki swoje.

20. I rzekł: Strzyj oblicze moje przed nimi, obacz, jaki będzie koniec ich; albowiem są narodem przewrotnym, synami, w których wiary nie masz.

21. Oni mię wzrusyli ku * zapalczywości przez to, co nie jest Bogiem; pobudzili mię próżnościami swemi. Ja też do zazdrości pobudzę je przez te, którzy nie są ludem, przez naród głupi rozdrażnją je.

22. Albowiem * ogień rozpalił się w podobieństwie mojej, i będzie gorzał aż do najgłębszego piekła, i pożre ziemię, i urodzą ję, i wypali grunty gór.

23. Zgromadzę na nie złe rzeczy, strząsnę moje na nie wystrzelam.

24. Zniszczę od głodu, i będą strawieni gorączką, i śmiercią gorzką; zęby też bestyi posię na nie, z jadłem gadzin ziemskich.

25. Zewnątrz ostroci je miecz, a w pokojach będzie strach, tak na młodzieńca, jako na pannę, na ssącego piersi, i na męża sędziwego.

26. Rzekłem: Rozproszę je po kątach, i wygubię między ludźmi pamiętliki ich.

27. Gdybym się na pychę nieprzyjaciół nie oglądał, by się szał nie podnieśli nieprzyjacieli ich, a nie rzekli:

Ręka nasza wymiodła, a nie Pan, sprawiła to wszystko.

28. Albowiem ten naród ginie przez rady swe, i niema rozumu.

29. O by mądrymi byli! wyrozumieliby to, i oglądaliby się na ostatnie rzeczy swoje.

30. Jakoby * uganiał jeden z nich tyśiąc, a dwaj goniliby dziesięć tysięcy! gdyby ich Bóg, opoka ich, nie zaprzędał i Pan ich nie wydał:

31. Albowiem nie jako skała nasza skała ich, co nieprzyjaciele nasi sami osądzą.

32. Albowiem z macicy Sodomskiej macica ich, i z łatorosli Gomorskich jagody ich, jagody jadowite, grona ich gorzkie.

33. Jad smoczy wino ich, i trucizną żmij okrutną.

34. Izali to nie jest skryto u mnie; zapieczętowano w skarbie moim?

35. Mojać jest pomsta * i nagroda; czas swego powinie się noga ich, ponieważ bliski jest dzień zginienia ich, a spiesz się przysze rzeczy do nich.

36. Albowiem sądzić będzie Pan lud swój, a sług swoich uzał się, gdy ujrzy, że ustała siła, a iż tak pojmany, jako zostawiony, nic nie mogą.

37. I rzecze: Gdzież bogowie ich? Ona opoka, w której ułali?

38. Którzy tłustość ofiar ich jadali, i pili wino ofiar ich mokrych? Niechże wstana, i ratują was, i niechaj będą ucieczką waszą.

IV. 39. Obaczcież teraz, ziem Ja, Jam jest sam, a że nie masz * bogów oprócz Mnie; Ja zabijam i ożywiam, zraniam, i Ja uleczę, a nie masz ktoby z ręki mojej wyrwał.

40. Albowiem podniosę ku niebu rękę moją, i rzekę: Żyje Ja na wieki.

41. Jeżeli zaostrzę błyszczyący się miecz swój, i porwie sąd ręką moją, oddam pomstę nieprzyjaciółom moim, i tym, którzy mię nienawidzą, nagrodzę.

42. Opoję strząły moje krwią, a miecz mój naję się mięsa ze krwi pobitych i pojmany, skoro zaczęną mścić się nad nieprzyjaciół.

43. Wessielcie się * narodowie z ludem jego; albowiem krwi sług swoich pomści się; i pomstę odda nieprzyjaciółom swo-

im, a miłościw będzie ziemi swojej, i ludowi swemu.

44. Tedy przyszedł Mojżesz, i mówił wszystkie słowa pieśni tej w uszach ludu tego, on i Jozue, syn Nunów.

45. A gdy dokonał Mojżesz mówić tych wszystkich słów do wszystkiego Izraela,

V. 46. Rzekł do nich: Przytóżcie serca wasze do wszystkich słów, któremi się ja oświadczałem przeciwko wam dziś, abyście je przykazywali synom waszym, żeby strzegli i peknili wszystkie słowa zakonu tego;

47. Albowiem to słowo niema być próżne u was, gdyż jest żywotem naszym; i w tym słowie przedkazyte dni na ziemi, do której się przeprawiacie przez Jordan, abyście ją osiedli.

48. I rzekł Pan do Mojżesza tegoz dnia, mówiąc:

VI. 49. Wstąp * na tę górę Abarym, na górę Nebo, która jest w ziemi Moabskiej przeciw Jerychu, a oglądaj ziemię Chananejską, którą Ja dajam synom Izraelskim w osiadłość.

50. I umrzysz na tej górze, na którą wstąpisz, i będziesz przyłączony do ludu twego, jako umarł * Aaron, brat twój, na górze Hor, i przyłączony jest do ludu swego;

51. Dla tego zście wystąpił * przeciwko mnie w postór synów Izraelskich przy wodach w poswarku w Kades na puszczy Syn, i zście mię nie poświęcili w postór synów Izraelskich.

52. Po przed sobą oglądasz ziemię; ale tam nie * wnijdiesz; do tej ziemi, którą Ja daję synom Izraelskim.

ROZDZIAŁ XXXIII.

I. Każdemu pokoleniu z osobna Mojżesz przed świętym Duchem powiedział: 28. 29. 4. Do 28. 27. III. I zaczął Izrael wystąpił 28. 29.

A toć jest błogosławieństwo, którem błogosławił Mojżesz, mał Boży, synom Izraelskim przed śmiercią swoją.

2. I rzekł: Pan z Synaj przyszedł, i pojawił się im z Seiru, objaśnił się z góry Farań, a * przyszedł z dziesięcioma tysiącami świętymi; z prawicy jego zakon ognisty dany im.

3. Zaiscie on mijał lud; wszyscy święci jego są w rękach twych, i oni skupili

się do nogi * twój, aby co pojeł z słów twoich.

4. Zakon podał nam Mojżesz, dziedzictwo zebrań Jakóbowemu.

5. Bo był królem w Izraelu, gdy się zgromadzili przedniejsi z ludu, także pokolenia Izraelskie.

6. Niech żyje Ruben, a nie umiera; a niech będzie meżów jego poczet.

7. Potem też błogosławił Judzie, i rzekł: Wystuchaj Panie głos Judy, a do ludu jego wprowadź go; ręka jego będzie walczyła zań, a ty go ratować będziesz przeciw nieprzyjaciółom jego.

8. A do Lewiego rzekł: I umimim twoje, i Urim * twoje było przy mezu świętym twym, któregoś kusił w Massa, i z którymś miał spór u wód Meryba.

9. Teući to jest, który rzekł ojcu swemu, i matce swój: * Nie oglądam się na swych i braci swych nie znał, i o synach swych nie wiedział; albowiem oni strzegą słów twych, i przymierze twoje zachowują.

10. Będą uczyć sądów twoich Jakóba, a zakonu twego Izraela; kłász będą kądzień pod nozdze twoje, a całopalenie na ofiarz twój.

11. Błogosławże. Panie, mocy jego, a sprawy rąk jego przyjmij wdzięcznie; i tchżez przy biedra nieprzyjaciół jego, i tchżez który go nienawidzą, aby powstać nie mogli.

12. A do Benjamin rzekł: Ten jest najmilszy Panu; będzie mieszkał przy nim bezpiecznie; bronieć go będą na każdy dzień, a między ramiony jego przybwać będzie.

13. Do Jozefa też rzekł: Błogosławiona od Pana ziemia jego z największych rzeczy niebieskich, z rosy, i z źródeł z ziemi wynikających.

14. I dla rozkosznych urodzajów słonecznych, także dla rozkosznych dostawych urodzajów miesięcznych;

15. I dla rozkosznych gór starodawnych, i dla rozkosznych pagórków wiecznych;

16. Także dla rozkosznych owoców ziemi, i obfitości jej, a dla życzliwości mieszkalącego w krzu. * Niech to błogosławieństwo przyjdzie na głowę Józefowi, i na wierzch głowy Nazarejczyka między bracią jego.

17. Jako pierworodnego wołu ozdoba

jego, a jako rogi jednoróżcowe rogi jego, temi narody zbuduje na porząd aż do ostatnich granic ziemi; a teć są dziesięć tysięcy Efraimitów, a te tysiące Manassejczyków

18 A do Zabulona rzekł: Wesel się Zabulon * w wyjściu swém, a ty Isaschar w namiotach twóich. * Mat. 4.15.

19. Ludu na górę przyzwoia; tam ofiarować będą ofiary sprawiedliwości, ponieważ obfitość morską ssać będą, i zakryte skarby piasku.

20. A do Gada rzekł: Błogosławiony, który rozmaza Gada jako lew mieszkając będzie, a porwie ramię i głowę;

21. Który sobie upatrzył na początku mieszkanie, a iż tam o dzieło swóim przez zakonodawcę ubezpieczony jest; przełoż pójdzie z książęty ludu, sprawiedliwość Pańską wykona, i sądy jego z Izraelem.

22. A do Dana rzekł: Dan jako szczytę lwie wyskakujące z Basan.

23. A do Nefalima rzekł: Nefalim, nasycyony przyjaźni i pełny błogosławieństwa Pańskiego, zachód i * pokładnie opamiętaj się. * Izaj. 9.1. Mat. 4.15.

24. A do Asera rzekł: Błogosławiony nad inne syny Aser, będzie przyjemny braciom swoim, i omozy w oliwie nogę swoją.

25. Żelazo i miedź * pod obuwieciem twojem; i póki będą trwałe dni twoje, stynać będzie moc twoja.

26. Niemasz tak prawego, jako Bóg, który jeździ po niebie ku ratunku twemu, i w wielmożności swęj na obłokach.

27. Mieszkaniem twojem Bóg wieczny, a ze spodka ramiona wieczności. Ten wyrzuci przed tobą nieprzyjaciela, a rzeźbę: Wytrać go;

28. Aby mieszał Izrael bezpiecznie * sam, zróbdo Jakóbowe, w ziemi zboża i wina, którego też niebiosa kropić będą rosa. * Jer. 33.6. r. 33.16.

29. Błogosławiony ty, Izraelu! Któż podobny tobie? ludu zachowany przez Pana, który jest tarczą ratunku twego, a mieczem zaenności twojej. Przeto obudź się poddając nieprzyjaciela twoje, a ty wyniosłość ich deptać będziesz.

ROZDZIAŁ XXXIV.

I. Mojżesz ogłasza ziemię obiecana 1-4. II. Umart 5. III. Grób jego ukryty 6, 7. IV. Zaboba po nim S. V. Namiestnik jego 9. VI. I zatęczenie osoby jego 10-12.

Tedy wstąpił Mojżesz z onych równin Moabskich na górę Nebo, na wierzchu pagórka, który jest na przeciwko Jerychu; a ukazał * mu Pan wszystkie ziemie od Galaad aż do Dan. * 5 Moj. 3.37.

2. I wszystkie ziemie Nefalimowę, i ziemie Efraimowę, i Manassewę, i wszystkie ziemie Judowę aż do morza ostatniego.

3. I stronę południową, i równinę doliny Jerycha, miasta osadzonego palniami, aż do Segor.

4. Tedy mu rzekł Pan: Tęć jest ziemia, o którąm przysiągł Abrahamowi, Izaakowi i Jakóbowi, mówiąc: Nasieniu twemu * dam ją; pokazałem ją oczom twoim, ale do niej nie wnijdiesz. * 1 Moj. 15.7. r. 13.15. r. 15.18. r. 26.4. r. 28.13.

II. 5. I umart tam Mojżesz, sługa Pański, w ziemi Moabskiej, według słowa Pańskiego.

III. 6. I pogrzebł go Pan * w dolinie, w ziemi Moabskiej, przeciw Beftegorowi, a nie dowiedział się nikt o grobie jego aż do dnia tego. * Jud. v.9.

7. A Mojżesz miał sto * i dwadzieścia lat, gdy umarł; nie zaćmiło się oko jego, ani się naruszyła czerstwość jego. * 5 Moj. 31.2.

IV. 8. I płakali synowie Izraelscy Mojżesza na polach Moabskich przez trzydzieści dni. A gdy się skończyły dni płaczu i żałoby Mojżesowej:

V. 9. Tedy Jozue, syn Nunów, napękoniony jest Duchem mądrości, bo był włożony Mojżesz ręce * swoje nań: i posłuszni mu byli synowie Izraelscy, a czynili, jako przykazał Pan Mojżesowi. * 4 Moj. 27.18. 4 Moj. 27.23. Dział. 6. r. 13.3. r. 14.14.

VI. 10. I nie powstał prorok więcej w Izraelu podobny Mojżesowi, którego by tak znał Pan, twarzą * w twarz. * 2 Moj. 33.11. 4 Moj. 32.8.

11. We wszystkich znakach, i cudaach, dla których go był posłał Pan, aby czynił w ziemi Egipskiej przed Parao-nem i przed wszystkimi sługami jego, i przed wszystką ziemią jego.

12. Także we wszystkich postarach możnej, i we wszystkich postarach wielkich, które czynił Mojżesz przed oczyma wszystkich Izraela.

Księga Jozuego.

ROZDZIAŁ I.

I. Jozue na miejsce Mojżesza zamierza od Boga wezwany i potwierdzony 1-9. II. Dopyta lud na wejście do ziemi obiecanej 10-12. III. A oni postępowanie bli-żają 13-18.

I stało się po śmierci Mojżesza, służy Pańskiego, że mówił Pan do Jozuego syna Nunowego, służy Mojżeszowego, i rzekł:

2. Mojżesz, sługa mój, umarł; przetoż teraz wstań, i przeprowadź się przez ten Jordan, ty, i wszystkie lud ten, do ziemi, którą ja im, synom Izraelskim, daję.

3. Każde * miejsce, po którym deptać będzie stopa nogi waszj, daję wam, jakom obiecał Mojżeszowi. * 3 Moj. 1.12. Joz. 1.4.9.

4. Od puszczy * i od Libanu tego, i aż do rzeki wielkiej, rzeki Eufrates, i aż do morza wielkiego na zachód słońca, będzie granica wasza. * 5 Moj. 1.1.

5. Nie ostoi się nikt przed tobą po wszystkie dni żywota twego; jakom był z Mojżesem, tak będę z tobą, nie * odstąpię cię, ani cię opuszczę. * 5 Moj. 31.6. Żyd. 13.5.

6. Zmacniaj się i mężnie sobie poczynaj; albowiem ty podasz w dziedziczenie ludowi temu ziemi, o którąm przysiągł ojcóm ich, że im ją dam.

7. Tylko się zmacniaj, i bardzo mężnie sobie poczynaj, abyś strzegł, i czynił wszystko * według zakonu, który rozkazał Mojżesz, sługa mój; nie uchylaj się od niego ani na prawo ani na lewo, żebyś się roztropnie sprawował we wszystkim, do czego się udasz. * 5 Moj. 31.7.

8. Niech nie odstępują księgi zakonu tego od ust twoich; i na * ten czas roztropnym w nich we dnie i w nocy, abyś strzegł i czynił wszystko, co napisano w nim; albowiem na ten czas poszczęścią się drogi twoje, i na * ten czas roztropnym będziesz. * Ps. 119.99. 2 Tym. 3.15.

9. Azażemci nie rozkazał: Zmocnij się, i mężnie sobie poczynaj; nie lekaj się, a nie trwój sobą, albowiem z tobą jest Pan, Bóg twój, we wszystkim, do czegokolwiek się obrócisz?

II. 10. A przetoż rozkazał Jozue przelozonym nad ludem, mówiąc:

11. Przejście przez postrdek obu-żu, a rozkazać ludowi, mówiąc: Gotuj-

cie sobie żywność; albowiem po trzech dniach przejdziecie przez ten Jordan, abyście weszli, a posiedli ziemię, którą Pan, Bóg wasz, dawa wam w posiadłość.

12. Rubenitom też, i Gadytom, i powłowie pokolenia Manassewskiego rzekł Jozue mówiąc:

13. Pamiętajcie na słowo, * które wam rozkazał Mojżesz, sługa Pański, mówiąc: Pan, Bóg wasz, sprawił wam odpozcynienie, i dał wam tę ziemię; * 4 Moj. 32. 30. 32.

14. Żony wasze, dziaćki wasze, i bydła wasze niech zostaną w ziemi, którą wam dał Mojżesz z tej strony Jordanu; ale wy pójdzicie zbrojni przed bracia wasza, wszyscy duży w sile, a będziecie ich posilkować.

15. Aż odpozcynienie sprawi Pan braci waszym jako i wam, a oni posiedzą ziemię, którą im dawa Pan; Bóg wasz; potem się wróćcie * do ziemi osiadłości waszj, a będziecie ją trzymać, którą wam dał Mojżesz, sługa Pański, z tej strony Jordanu na wschód słońca. * Joz. 23.4.

III. 16. I odpowiedzeli Jozuemu, mówiąc: Wszystko, co nam rozkazał, uczynimy, a guziekolwiek nas poslesz, pójdziemy.

17. Jakośmy byli posłuszni Mojżeszowi, tak posłuszni będziemy i tobie; tylko niech będzie Pan, Bóg twój, z tobą, jako był z Mojżesem.

18. Ktobykolwiek przeciwił się ustom twoim, a nie byłby posłusznym słowom twoim, a niechaj umrze; tylko się zmacniaj, a mężnie sobie poczynaj.

ROZDZIAŁ II.

I. Szpiegowie do Jerycha wstąpi 1. 2. II. Wpadli w niebezpieczeństwo 3. III. Ale od Rachaby zachowaniu 4-11. IV. Zywotem ją dawac, i onej dobrze czynić 12-22. V. A do Jozuego nawrócizszy się o wszystkim sprawę dawają 23. 24.

A tak posłał Jozue, syn Nunów, z syntim dwóch szpiegów potajemnie, mówiąc: Szpiegujcie ziemię, i Jerycho. Szli tedy i weszli * w dom niektórej niewiasty wszechcznej, której imię Rachab, i odpozcili tam. * Jak. 2.25. Żyd. 11.31.

2. I powiedziano to królówi Jerycha, mówiąc: Oto, mężowie jaćs przyszli tu